

**AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE
„LOVČEN“ PODGORICA**

**POJEDINAČNI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
SA STANJEM NA DAN I ZA GODINU KOJA SE
ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2020. GODINE I
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**

SADRŽAJ

	STRANA
Izveštaj nezavisnog revizora	1-4
Pojedinačni bilans uspjeha za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine	5
Pojedinačni bilans stanja na dan 31. decembra 2020. godine	6
Pojedinačni izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine	7
Pojedinačni bilans novčanih tokova za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine	8
Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje	9 – 48
Prilog 1: Izvještaj menadžmenta o poslovanju za 2020. godinu	

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima akcionarskog društva za osiguranje "Lovćen", Podgorica

Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Akcionarskog društva za osiguranje "Lovćen", Podgorica (u daljem tekstu: „Društvo“), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembar 2020. godine, bilans uspjeha, , izvještaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja se završila na taj dan, i napomene uz finansijske izvještaje koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i objektivno prikazuju finansijsko stanje Društva na dan 31. decembar 2020. godine, rezultate njegovog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završila na taj dan u skladu sa Zakonom o računovodstvu i propisima Agencije za nadzor osiguranja koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje u Crnoj Gori.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa standardima revizije primjenljivim u Crnoj Gori. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku izvještaja koji je naslovljen Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Mi smo nezavisni u odnosu na Društvo u skladu sa Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA Kodeks) i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Crnoj Gori, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje

Skrećemo pažnju na napomenu 2.5 uz priložene finansijske izvještaje koja navodi da je Društvo matično pravno lice grupe koju pored Društva čine i entiteti navedeni u napomeni 2.5 (zajedno: „Grupa“), čiji konsolidovani finansijski izvještaji u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore još uvijek nisu objavljeni. U napomeni 2.5 uz pojedinačne finansijske izvještaje je objelodanjeno kada će biti objavljeni konsolidovani finansijski izvještaji, kao i ostala objelodanjivanja u vezi sa navedenim. Naše mišljenje nije kvalifikovano u vezi sa navedenim pitanjem.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih izvještaja za tekući period. Ova pitanja su razmatrana u kontekstu revizije finansijskih izvještaja u cjelini i u formiranju našeg mišljenja o njima, i mi nismo iznijeli izdvojeno mišljenje o ovim pitanjima.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

Akcionarima akcionarskog društva za osiguranje "Lovćen", Podgorica (nastavak)

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Ključno revizijsko pitanje	Odgovarajuća revizorska procedura
Procjenjivanje tehničkih rezervi	
<p>Tehničke rezerve u iznosu od EUR 28.520 hiljada na 31. decembar 2020. godine predstavljaju značajan dio ukupnih obaveza Društva.</p> <p>Vrednovanje tehničkih rezervi uključuje procjene u vezi sa neizvjesnošću ishoda, uglavnom u vezi sa ukupnim iznosom potrebnim za podmirenje obaveza, uključujući bilo kakve garancije osiguraniku. Društvo koristi aktuarske modele kao podršku izračuna tehničkih rezervi. Određivanje pretpostavki koje se koriste u izračunu tehničkih rezervi uključuje značajnu procjenu Rukovodstva i procjenu o neizvjesnim budućim ishodima. Različite ekonomske i neekonomske pretpostavke, kao što su stope inflacije ili trendovi vezani za sudske sporove, se koriste za procjene ovih tehničkih rezervi.</p> <p>Zbog značajnosti tehničkih rezervi, te njihove inherentne neizvjesnosti procjene, ovo područje smatramo ključnim revizijskim pitanjem.</p>	<p>Stekli smo razumijevanje dizajna internih kontrola nad aktuarskim procesom koji uključuje izračun rezervacija za štete, proces korišćenja ekonomskih i aktuarskih pretpostavki, kao i proces izvođenja novčanih tokova. Takođe smo razmotrili pristup i metodologiju koju Društvo koristi za aktuarske analize koje uključuju poređenje procjena i stvarnih pokazatelja iz prethodnih perioda. Naša procjena je, po potrebi, uključila evaluaciju specifičnih ekonomskih i aktuarskih pretpostavki i razmatranje procjena Rukovodstva vezano za korištene pretpostavke, koje mogu varirati u zavisnosti od proizvoda i/ili karakteristika proizvoda, i takođe usklađenost modela sa Zakonom o računovodstvu i propisima Agencije za nadzor osiguranja koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje u Crnoj Gori.</p> <p>Posebno smo naše procedure usmjerili na modele koje smo smatrali materijalnim i kompleksnim i/ili zahtijevaju značajne procjene u vezi sa korištenim pretpostavkama, naročito dugoročnog dijela za poslove neživotnih usluga. Za sprovođenje naših revizorskih procedura, koristili smo usluge ekperata - aktuara.</p> <p>Nadalje, izvršili smo revizijske procedure kako bi procijenili da li modeli obezbjeđuju ispravan i potpun izračun tehničkih rezervi, uključujući i preračun rezultata ovog modela na odabranom uzorku. Naše revizorske procedure takođe su uključile test konzistentnosti ulaznih podataka korištenih za izračun „Nastalih, a neprijavljenih šteta“ (IBNR), nezavisan obračun IBNR rezervi koristeći različite metode i pretpostavke, kao i nezavisan preračun rezervi „Prijavljenih, ali neizmirenih šteta“ (RBNS) za anuitete.</p> <p>Ocijenili smo adekvatnost objelodanjivanja uključenih u napomeni 3.13 Bruto tehničke rezerve i 22. Rezervisanja uz priložene finansijske izvještaje sastavljene u skladu sa Zakonom o računovodstvu i propisima Agencije za nadzor osiguranja koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje u Crnoj Gori.</p>

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

Akcionarima akcionarskog društva za osiguranje "Lovćen", Podgorica (nastavak)

Ostale informacije u Godišnjem izvještaju Društva

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Osim finansijskih izvještaja i izvještaja nezavisnog revizora, Ostale informacije sadrže informacije uključene u Godišnjem izvještaju koji čine Godišnji izvještaj menadžmenta i Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja. Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne obuhvata ostale informacije koje sadrže Godišnji izvještaj menadžmenta i Izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja.

U vezi sa našom revizijom finansijskih izvještaja, naša je odgovornost da pročitamo ostale informacije i, u toku sprovođenja toga, razmotrimo jesu li ostale informacije značajno nekonzistentne sa finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim tokom revizije ili se drugačije ispostavi da su značajno pogrešno prikazani.

U vezi sa Godišnjim izvještajem menadžmenta i Izjavom o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, obavili smo i procedure propisane Zakonom o računovodstvu. Procedure uključuju provjeru da li Godišnji izvještaj menadžmenta sadrži potrebna objelodanjivanja iz Člana 11. Zakona o računovodstvu kao i da li Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja sadrži informacije iz člana 14. Zakona o računovodstvu.

Na osnovu sprovedenih procedura, u mjeri u kojoj smo u mogućnosti da procijenimo, izvještavamo da:

1. su informacije u priloženom Godišnjem izvještaju Društva za 2020. godinu usklađene, u svim materijalno bitnim pokazateljima, sa priloženim finansijskim izvještajima;
2. je priložen Godišnji izvještaj Društva za 2020. godinu pripremljen u skladu sa Članom 11. Zakona o računovodstvu;
3. Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja za 2020. godinu pripremljena u skladu sa Članom 14. Zakona o računovodstvu i usklađena u svim materijalno bitnim pokazateljima, sa priloženim finansijskim izvještajima.

Dodatno, na bazi poznavanja i razumijevanja poslovanja Društva i njegovog okruženja stečenog tokom revizije finansijskih izvještaja, dužni smo da izvještavamo ukoliko smo ustanovili da postoje materijalne greške u Godišnjem izvještaju menadžmenta i Izjavi o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja. Sa tim u vezi nemamo ništa da izvijestimo.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i propisima Agencije za nadzor osiguranja koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje u Crnoj Gori i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale uslijed prevarne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Društvo ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Društva.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je sticanje uvjerenja u razumnoj mjeri o tome da finansijski izvještaji, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale uslijed prevarne radnje ili greške; i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa standardima revizije primjenljivim u Crnoj Gori uvijek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu uslijed prevarne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

Akcionarima akcionarskog društva za osiguranje "Lovćen", Podgorica (nastavak)

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja (nastavak)

Kao dio revizije u skladu sa standardima revizije primjenljivim u Crnoj Gori, mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih uslijed prevarne radnje ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat prevarne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale uslijed greške, zato što prevarna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima., ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole entiteta.
- Vršimo procjenu primijenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti entiteta da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na povezano objelodanjivanja u finansijskim izvještajima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu da posljedicu da imaju da entitet prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izvještaja, uključujući objelodanjivanja, i da li su u finansijskim izvještajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlaštenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vrijeme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

Takođe, dostavljamo licima ovlaštenim za upravljanje izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zahtjevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavijestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koja može razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, i gdje je to moguće, o povezanim mjerama zaštite.

Od pitanja koja su saopštena licima ovlaštenim za upravljanje, mi određujemo koja pitanja su bila od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja za tekući period i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ova pitanja u izvještaju revizora, osim ako zakon ili regulativa isključuje javno objelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izvještaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posljedice budu veće nego koristi od takve komunikacije.

Rukovodeći partner za reviziju koja je rezultirala izvještajem nezavisnog revizora je Verica Najdanović.

Olivera Andrijašević, Ovlašćeni zastupnik

Verica Najdanović, Ovlašćeni revizor

Deloitte d.o.o. Podgorica
17. mart 2021. godine

AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE "LOVČEN" PODGORICA

POJEDINAČNI BILANS USPJEHA ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA 31. DECEMBRA 2020. GODINE

(u hiljadama EUR)	Napomena	Tekuća 2020. godina	Prethodna 2019. godina
Obračunate bruto premije osiguranja	5	31.964	33.113
Smanjenje za udio reosiguranja u premijama osiguranja i za udjele retrocesionara u premijama osiguranja	5	(10.131)	(9.016)
Promjene bruto prenosnih premija	22.1	49	(1.076)
Promjene prenosnih premija za reosiguravajući dio		589	114
Prihod od premije osiguranja i saosiguranja		22.471	23.135
Neto prihodi od ostalih usluga	6	1.021	1.544
POSLOVNI PRIHODI		23.492	24.679
Obračunate bruto naknade šteta	7	(14.217)	(14.950)
Umanjenje za prihode ostvarene iz bruto regresnih potraživanja		332	264
Umanjenje za udio saosiguravača, reosiguravača i retrocesionara u naknadama šteta	7	2.301	2.372
Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete		723	(1.151)
Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete za saosiguravajući i reosiguravajući dio		(492)	621
Promjena bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete		984	469
Promjena rezervisanja za troškove likvidacije šteta		(39)	(141)
Rashodi naknada šteta	7	(10.408)	(12.516)
Promjena drugih tehničkih rezervisanja		(146)	(49)
Promjene neto tehničkih rezervisanja	8	(146)	(49)
Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja	9	(1.367)	(1.443)
POSLOVNI RASHODI		(11.921)	(14.008)
DOBITAK - BRUTO POSLOVNI REZULTAT		11.571	10.671
Troškovi sticanja osiguranja	10.1	(6.139)	(7.588)
Promjene u razgraničenim troškovima sticanja osiguranja		198	145
Amortizacija		(224)	(255)
Troškovi rada	10.2	(2.422)	(2.263)
Materijalni troškovi		(67)	(61)
Ostali troškovi usluga	10.3	(518)	(796)
Drugi troškovi		(192)	(177)
Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja		1.759	1.777
TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA	10	(7.605)	(9.218)
DOBITAK - NETO POSLOVNI REZULTAT		3.966	1.453
Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi		986	1.343
Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi		(354)	(780)
Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi		632	563
Prihodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi		592	441
Rashodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi		(817)	(1.588)
Neto finansijski rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi		(225)	(1.147)
FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA	11	407	(584)
DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA		4.373	869
POREZ NA DOBIT	12.1	(423)	(168)
RASHOD/PRIHOD NA IME ODLOŽENOG POREZA	12.1	(11)	(57)
NETO DOBIT ZA POSLOVNU GODINU		3.939	644
ZARADA PO AKCIJI U EUR	13	2,1541	0,3522

Napomene na stranama od 9 do 48 čine sastavni dio ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja.

Podgorica, 15. mart 2021. godine

Potpisano u ime akcionarskog društva za osiguranje "Lovčen" Podgorica:

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih izvještaja

Direktor sektora za razvoj, ocjenu i preuzimanje rizika, po punomoćju izvršnog direktora broj UZZ 239/2020

(Janez Rožmarin)

(Stanko Mugoša)

AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE "LOVČEN" PODGORICA

POJEDINAČNI BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2020. GODINE

(u hiljadama EUR)	Napomena	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
AKTIVA			
Nematerijalna imovina	14	128	123
Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja	15	5.804	6.459
Dugoročna finansijska ulaganja kapitala i tehničkih rezervi		23.290	26.914
Dugoročna finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana društva		1.580	1.580
Dugoročna finansijska ulaganja	16	24.870	28.494
Kratkoročna finansijska ulaganja	17	3.524	-
Gotovinska sredstva		2.850	2.246
Kratkoročna potraživanja		8.062	8.332
Kratkoročna sredstva	18	10.912	10.578
Udio reosiguravača u tehničkim rezervama	19	4.246	4.149
Aktivna vremenska razgraničenja	20	2.692	2.571
Odložena poreska sredstva		26	-
Ukupna aktiva		52.202	52.374
PASIVA			
Osnovni capital		10.460	10.460
- Akcijski kapital - obične akcije	21	10.460	10.460
Revalorizacione rezerve		55	895
Prenesena i neraspoređena dobit/(gubitak)		2.106	(1.833)
- Preneseni gubitak iz prethodnih godina		(1.833)	(2.477)
- Neraspoređena dobit tekuće poslovne godine		3.939	644
Rezerve	21	2.161	(938)
Bruto tehničke rezerve		28.520	30.093
Ostala rezervisanja		1.109	936
Rezervisanja	22	29.629	31.029
Kratkoročne obaveze	23	5.792	5.771
Obaveze prema matičnom društvu		3.568	5.105
Druge finansijske obaveze		151	449
Obaveze za odloženi porez	12.1.1	441	498
Dugoročne obaveze iz finansiranja i poslovanja	24	4.160	6.052
Ukupna pasiva		52.202	52.374

Napomene na stranama od 9 do 48 čine sastavni dio ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja.

Podgorica, 15. mart 2021. godine

Potpisano u ime akcionarskog društva za osiguranje "Lovćen" Podgorica:

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih izvještaja

Direktor sektora za razvoj, ocjenu i preuzimanje rizika, po punomoćju izvršnog direktora broj UZZ 239/2020

(Janez Rožmarin)

(Stanko Mugoša)

AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE "LOVČEN" PODGORICA

POJEDINAČNI IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2020. GODINE

(u hiljadama EUR)	Aksijski kapital - obične Akcije	Revaloriza- cione rezerve	Prenešena i neraspoređena dobit/(gubitak)	Ukupno
Stanje, 1. januara 2019. godine	10.460	627	(2.477)	8.610
Promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	268	-	268
Dobitak tekuće godine			644	644
Stanje, 31. decembra 2019. godine	10.460	895	(1.833)	9.522
Promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	(840)	-	(840)
Dobitak tekuće godine			3.939	3.939
Stanje, 31. decembra 2020. godine	10.460	55	2.106	12.621

Napomene na stranama od 9 do 48 čine sastavni dio ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja.

Podgorica, 15. mart 2021. godine

Potpisano u ime akcionarskog društva za osiguranje "Lovćen" Podgorica:

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih izvještaja

Direktor sektora za razvoj, ocjenu i preuzimanje rizika, po
punomoćju izvršnog direktora broj UZZ 239/2020

(Janez Rožmarin)

(Stanko Mugoša)

AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE "LOVČEN" PODGORICA

POJEDINAČNI BILANS NOVČANIH TOKOVA ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2020. GODINE

(u hiljadama EUR)	Tekuća 2020. godina	Prethodna 2019. godina
A. Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
Priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	35.817	35.840
Prilivi od premija (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja)	33.986	33.623
Prilivi od učešća u naknadi šteta (saosiguranje i reosiguranje)	1.453	1.859
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih prihoda	378	358
Odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	(33.119)	(36.006)
Odlivi po osnovu naknada šteta (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja)	(13.177)	(13.824)
Odlivi po osnovu premija (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja, kao i provizija po osnovu saosiguranja i reosiguranja)	(6.219)	(4.208)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(3.173)	(3.180)
Odlivi po osnovu provizija (zastupnicima i posrednicima)	(4.496)	(7.077)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(5.902)	(7.474)
Odlivi po osnovu vanrednih rashoda	(152)	(243)
Neto promjena gotovine iz poslovnih djelatnosti	2.698	(166)
B. Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja		
Priliv gotovine iz aktivnosti investiranja	3.254	16.442
Prilivi od ulaganja u hartije od vrijednosti	1.817	13.704
Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava		
Prilivi od zakupnina	125	52
Ostali prilivi iz aktivnosti investiranja	1.312	2.686
Odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(3.667)	(14.131)
Odlivi po osnovu ulaganja u hartije od vrijednosti izdate od strane Crne Gore	(1.508)	(13.201)
Odlivi po osnovu deponovanja i ulaganja kod banaka sa sjedištem u Crnoj Gori	(600)	
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja i ostalih sredstava	(266)	(239)
Ostali odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(1.293)	(691)
Neto promjena gotovine iz aktivnosti investiranja	(413)	2.311
C. Novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja		
Priliv po osnovu kratkoročnih kredita	-	-
Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita	(1.681)	(2.298)
Neto promjena gotovine iz aktivnosti finansiranja	(1.681)	(2.298)
D. Neto promjena gotovine	604	(153)
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA	2.850	2.246
GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	2.246	2.399

Napomene na stranama od 9 do 48 čine sastavni dio ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja.

Podgorica, 15. mart 2021. godine

Podpisano u ime akcionarskog društva za osiguranje "Lovćen" Podgorica:

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih izvještaja

Direktor sektora za razvoj, ocjenu i preuzimanje rizika, po punomoćju izvršnog direktora broj UZZ 239/2020

(Janez Rožmarin)

(Stanko Mugoša)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

1. OPŠTE INFORMACIJE

Akcionarsko društvo za osiguranje „Lovćen“ Podgorica sa sjedištem u Podgorici, ulica Slobode 13A (u daljem tekstu: „Društvo“), osnovano je krajem 1978. godine pod nazivom Zajednica osiguranja imovine i lica „Lovćen“ Titograd. Sadašnji naziv „Lovćen“ AD, Podgorica Društvo je dobilo 1997. godine.

U skladu sa odredbama Zakona o privrednim društvima („Sl. list RCG“, br.6/02), 25. jula 2002. godine izvršeno je ažuriranje registracije u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici pod registracionim brojem 4-0000159/001.

U sastavu Društva, kao njegovi organizacioni djelovi, funkcioniše osam (8) filijala sa sjedištima u: Podgorici, Kotoru, Beranama, Nikšiću, Bijelom Polju, Pljevljima, Baru i Budvi, kao i poslovnice i ekspoziture u manjim mjestima Crne Gore.

Društvo je registrovano kao emitent kod Komisije za tržište kapitala Crne Gore, Rješenjem br. 02/3-817/2-01 od 19. aprila 2001. godine. Društvo je član Centralnog klirinško depozitarnog društva po Odluci broj 305/1 od 1. jula 2002. godine kod koje se vode dematerijalizovane hartije od vrijednosti.

Saglasno odredbama Zakona o osiguranju („Službeni list Republike Crne Gore“, br. 078/06, 019/07, „Službeni list Crne Gore“, br. 053/09, 073/10, 040/11, 045/12, 006/13, 055/16) i Statuta, Društvo je registrovano za obavljanje sljedećih djelatnosti:

- obavljanje svih poslova osiguranja imovine (obavezna osiguranja i ostala imovinska osiguranja i nezgode), koji obuhvataju:
 - zaključivanje i izvršavanje ugovora o osiguranju imovine,
 - zaključivanje i izvršavanje ugovora o saosiguranju,
 - preuzimanje mjera za sprečavanje i suzbijanje rizika koji ugrožavaju osiguranu imovinu i lica,
- obavljanje poslova pružanja drugih usluga u osiguranju koji obuhvataju:
 - poslove posredovanja i zastupanja u osiguranju,
 - snimanje rizika,
 - snimanje i procjenu štete,
 - pružanje intelektualnih i tehničkih usluga u vezi sa poslovima osiguranja.

Društvo posjeduje i sprovodi Sistem upravljanja kvaliteta, koji je usaglašen sa zahtjevima standarda BS EN ISO 9001: 2009. godine za oblast „Pružanje usluga u osiguranju“ o čemu posjeduje sertifikat br. FS 59645 od 23. decembra 2009. godine. Prvi put je registrovan 28. juna 2001. godine, a kontinuirano se bavi Sistemom kvaliteta od 2000. godine. Na zadnjoj eksternoj provjeri koju je sproveo BSI iz Londona, u julu 2019. godine, Sertifikat je potvrđen.

U skladu sa Rješenjem o izdavanju dozvole za obavljanje poslova osiguranja broj 03-1115/3-10 od 7. aprila 2011. godine, Agencija za nadzor osiguranja je izdala dozvolu za obavljanje poslova svih vrsta neživotnih osiguranja Društvu propisanih članom 9, stav 1 tačke 5 do 23 Zakona o osiguranju („Sl. list RCG“ br. 78/06 i „Sl. list CG“ 19/07, „Sl. list CG“ 53/09, 73/10, 40/11, 45/12, 06/13, 55/16).

Društvo je član Triglav grupe, sa sjedištem u Republici Sloveniji, koja se bavi pružanjem usluga osiguranja i finansijskim uslugama na prostoru jugoistočne Evrope, odnosno u Sloveniji, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Srbiji i Sjevernoj Makedoniji. Članice ove grupe u Crnoj Gori su pored Društva, društvo za osiguranje „Lovćen-životna osiguranja“ AD, Podgorica i Lovćen auto DOO, Podgorica.

Društvo je matično pravno lice grupe, koju, pored Društva, čine i sljedeći kontrolisani entiteti:

- Lovćen Auto DOO, Podgorica (100%)
- Lovćen-životna osiguranja AD, Podgorica (100%).

Takođe, Društvo ima obavezu da svoje poslovanje obavlja u skladu sa Zakonom o osiguranju („Službeni list Republike Crne Gore“, br. 078/06, 019/07, „Službeni list Crne Gore“, br. 053/09, 073/10, 040/11, 045/12, 006/13, 055/16), regulativom propisanom od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore i ostalom važećom regulativom Crne Gore.

Na dan 31. decembra 2020. godine, Društvo je imalo 267 zaposlenih radnika (31. decembra 2019: 270 zaposlenih), raznih stručnih profila.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD**2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje pojedinačnih finansijskih izvještaja**

Društvo ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore („Sl. list CG”, br. 052/16 od 09. avgusta 2016. godine).

Takođe, Društvo ima obavezu da svoje poslovanje obavlja u skladu sa Zakonom o osiguranju („Službeni list Republike Crne Gore”, br. 078/06, 019/07, „Službeni list Crne Gore”, br. 053/09, 073/10, 040/11, 045/12, 006/13, 055/16), regulativom propisanom od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore i ostalom važećom regulativom Crne Gore.

Pojedinačni finansijski izvještaji su prikazani u formatu propisanom od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore koji u pojedinim djelovima odstupa od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa MRS 1 – „Prezentacija finansijskih izvještaja“. Pored toga, navedeni pojedinačni finansijski izvještaji ne uključuju sva objelodanjivanja koja se zahtijevaju u skladu sa MSFI 4 – „Ugovori o osiguranju“.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, MRS i MSFI objavljeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, moraju biti prevedeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore koji posjeduje pravo prevoda i objavljivanja istih, odobreno od strane Međunarodne federacije računovođa (IFAC). Dakle, samo MRS i MSFI zvanično prevedeni, odobreni i objavljeni od strane Instituta sertifikovanih računovođa Crne Gore mogu biti u primjeni. Posljednji zvanični prevodi su objavljeni za dio MRS koji su u primjeni od 1. januara 2009. godine, odnosno dio MSFI u primjeni od 1. januara 2013. godine, a koji obuhvata samo osnovni tekst standarda i interpretacije i ne uključuje osnove za zaključivanje, ilustrativne primjere, uputstva za primjenu, komentare, mišljenja i ostali materijal objašnjenja. Dodatno, navedeni prevod ne sadrži prevod Osnova za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja. Takođe, izmjene i poboljšanja MRS-a nakon 1. januara 2009. godine, odnosno MSFI-a nakon 1. januara 2013. godine nisu prevedeni niti objavljeni.

Osim navedenog, određeni zakonski propisi odstupaju od MSFI i MRS. Shodno navedenom, a imajući u vidu efekte koje navedena odstupanja računovodstvenih propisa Crne Gore od MSFI i MRS mogu imati na prezentaciju pojedinačnih finansijskih izvještaja Društva, priloženi pojedinačni finansijski izvještaji se u tom dijelu razlikuju i odstupaju od MSFI i MRS.

Društvo je ove pojedinačne finansijske izvještaje sastavilo na osnovu i prema zahtjevima zakona i propisa Crne Gore gdje su ulaganja u zavisna pravna lica iskazana po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za eventualna obezvređenja. Detaljniji prikaz finansijskog položaja Društva može se dobiti uvidom u konsolidovane finansijske izvještaje koje će Društvo sastaviti i predati Poreskoj upravi Crne Gore u zakonskom roku.

Pojedinačni finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konvencijom istorijskog troška, osim ako je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama. Društvo je u sastavljanju ovih finansijskih iskaza primjenjivalo računovodstvene politike obrazložene u Napomeni 3, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i izvještajna valuta Društva je Euro (EUR). Sve iskazane numeričke vrijednosti predstavljene su u hiljadama (EUR 000), osim ukoliko je drugačije navedeno.

Godišnji izvještaj menadžmenta

U skladu sa Zakonom o računovodstvu, rukovodstvo Društva odgovorno je za pripremu godišnjeg izvještaja menadžmenta za 2020. godinu.

2.2. Uporedni podaci

Uporedne podatke predstavljaju finansijski izvještaji na dan i za godinu završenu na dan 31. decembra 2019. godine.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)**2.3 Načelo stalnosti poslovanja**

Pojedinačni finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koji pretpostavlja da će Društvo nastaviti da posluje tokom neograničenog vremenskog perioda u predvidljivoj budućnosti.

Društvo je za godinu koja se završava 31. decembra 2020. godine ostvarilo neto dobitak u iznosu od EUR 3.939 hiljada (2019.: neto dobitak u iznosu od EUR 644 hiljada).

Tržište osiguranja, kao i ostatak ekonomije, suočeno je se sa padom privredne djelatnosti izazvanim pandemijom COVID-19, što je dovelo do pada ukupne premije. Snažan pad premije evidentiran je u martu i aprilu kod obaveznog osiguranja od odgovornosti za upotrebu motornih vozila, što je djelimično nadoknađeno do kraja finansijske godine. S obzirom da je Crna Gora visoko zavisna od turizma, a time i tržište osiguranja, najjači efekat je kod osiguranja gostiju hotela, osiguranja stranaca i osiguranje putnika u javnom prevozu. Osim ovih vrsta osiguranja negativan uticaj je i na premiji osiguranja motornih vozila – auto kasko jer rent a car agencije nisu osigurale cjelokupan vozni park zbog izostanka turističke sezone. Zatvaranje granica imalo je negativan efekat kod putnog zdravstvenog osiguranja. Efekat Covida 19 na premiju 1,4 mil. EUR. Novonastala situacija Covid 19 uticala je i u dijelu štete. Najjači pad u broju prijavljenih šteta evidentiran je na vrstama obaveznog osiguranja od odgovornosti za upotrebu motornih vozila i osiguranja motornih vozila – auto kasko. Uprkos navedenom Društvo je djelimično nadomjesti izgublenu premiju sa premijom drugih vrsta osiguranja i nastavilo trend profitabilnog poslovanja. Uvažavajući preporuke i mjere nadležnih organa u cilju minimizacije rizika COVID-19 Društvo će nastaviti da posluje tokom neograničenog vremenskog perioda.

2.4. Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija pojedinačnih finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena, objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja pojedinačnih finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja pojedinačnih finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa.

Ove procjene se najvećim dijelom odnose na procjene korisnog vijeka upotrebe nekretnina i opreme, procjene obezvređenja potraživanja iz poslovnih odnosa, fer vrednovanje finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju koji se ne kotiraju, rezervisanja za prijavljene, a nelikvidirane štete, rezervisanja za nastale, a neprijavljene štete, rezervisanja za izravnane rizika, druga osiguravajuća tehnička rezervisanja, rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade i ostala rezervisanja.

Pregled najvažnijih računovodstvenih procjena dat je u nastavku.

a) Amortizacija i amortizacione stope

Obračun amortizacije i primijenjene stope amortizacije su zasnovane na projektovanom ekonomskom vijeku trajanja nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja. Jednom godišnje Društvo procjenjuje ekonomski vijek na osnovu trenutnih predviđanja.

b) Obezvređenje vrijednosti potraživanja

Društvo vrši procjenu naplativosti potraživanja, kao i obračun ispravke vrijednosti za sva sumnjiva i sporna potraživanja, a na osnovu procijenjenih gubitaka usljed nemogućnosti kupaca da ispune obaveze. Procjena je zasnovana na starosnoj analizi potraživanja od kupaca, istorijskim otpisima, kreditnim sposobnostima kupaca i promjenama u uslovima prodaje, prilikom utvrđivanja adekvatnosti ispravke vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja. Ovo uključuje i pretpostavke o budućem ponašanju kupaca i rezultujućim budućim naplatama. Rukovodstvo vjeruje da nije potrebno dodatno obezvređenje vrijednosti potraživanja osim onog koje je formirano u priloženim pojedinačnim finansijskim izvještajima.

c) Rezervisane štete

Svaka prijavljena šteta se procjenjuje pojedinačno od strane Društva, uzimajući u obzir okolnosti vezane za štetu, dostupne informacije i istorijsko iskustvo o veličini sličnih šteta. Procjena rezerve štete za svaki slučaj pojedinačno se redovno kontrolira i ažurira kada su raspoložive nove informacije. Rezervisanja za štete se baziraju na informacijama koje su trenutno dostupne. Međutim, krajnje obaveze po štetama mogu varirati kao rezultat naknadnih promjena raspoloživih činjenica.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.4. Korišćenje procjenjivanja (nastavak)

d) Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Fer vrijednost finansijskih instrumenata za koje ne postoji aktivno tržište je određena primjenom odgovarajućih metoda procjene. Društvo primjenjuje profesionalni sud prilikom izbora odgovarajućih metoda i pretpostavki. Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. U Crnoj Gori ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Društva vrši procjenu rizika, i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Društva, iznosi u ovim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je, u datim okolnostima, najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

e) Umanjenje vrijednosti nekretnina i investicionih nekretnina

Na svaki datum bilansa stanja Društvo preispituje knjigovodstvene iznose svoje materijalne imovine da bi utvrdilo postoje li nagovještaji da je došlo do gubitaka usljed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem. Ako nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja, koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo. Ako je procijenjen nadoknadivi iznos sredstva (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvenog iznosa, onda se knjigovodstveni iznos toga sredstva (ili jedinice koja generiše novac) umanjuje do nadoknadivog iznosa.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva (jedinice koja generiše novac) povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadivog iznosa toga sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu (jedinici koja generiše novac) usljed umanjenja vrijednosti.

Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje usljed revalorizacije.

2.5. Konsolidacija

Na osnovu Zakona o računovodstvu („Sl. list CG”, br. 052/16 od 9. avgusta 2016. godine), privredna društva su dužna da sastavljaju, dostavljaju i objavljuju konsolidovane finansijske izvještaje kada imaju kontrolu (matična pravna lica) nad jednim ili više pravnih lica (zavisna pravna lica) u skladu sa MRS i MSFI. Konsolidovani finansijski izvještaji su izvještaji ekonomske cjeline koju čine matično i sva zavisna pravna lica. Takođe, u skladu sa ovim Zakonom matično pravno lice dužno je da sastavlja, dostavlja i objavljuje konsolidovani izvještaj menadžmenta.

Priloženi pojedinačni finansijski izvještaji predstavljaju pojedinačne finansijske izvještaje Društva. Društvo je ove pojedinačne finansijske izvještaje sastavilo na osnovu i prema zahtjevima zakona i propisa Crne Gore gdje su ulaganja u zavisna pravna lica iskazana po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za eventualna obezvređenja. Detaljniji prikaz finansijskog položaja Društva može se dobiti uvidom u konsolidovane finansijske izvještaje koje će Društvo sastaviti i predati Poreskoj upravi Crne Gore u zakonskom roku.

Zavisna pravna lica čiji je Društvo 100% vlasnik su:

Naziv	Sjedište	% učešća	Osnovna djelatnost
Lovćen-životna osiguranja AD	UI Marka Miljanova 29	100%	Životna osiguranja
Lovćen auto DOO, Podgorica	Novaka Miloševa br. 6-II	100%	Tehničko ispitivanje i analize

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA**3.1 Preračunavanje stranih valuta**

Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u funkcionalnu valutu primjenom deviznih kurseva važećih na dan transakcije. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, priznaju se u bilansu uspjeha.

3.2 Poslovni prihodi

Prihodi obuhvataju neto premije osiguranja i ostale prihode. Prihodi se priznaju po fer vrijednosti primljenih nadoknada ili potraživanja.

Neto premija osiguranja izračunava se na način da se bruto obračunata premija osiguranja i saosiguranja umanju za dio reosiguranja i ispravi za promjenu bruto prenosne premije koja je korigovana za učešće reosiguravača u prenosnoj premiji i umanju za iznos poreza na fakturisane bruto premije osiguranja. Osnov za priznavanje bruto premija osiguranja su fakturisane premije.

Ostali prihodi sastavljeni su iz finansijskih prihoda, prihoda od provizija, ostalih prihoda od poslova osiguranja i ostalih prihoda od poslovanja.

Finansijski prihodi se sastoje od: prihoda od dividendi i učešća u društvima, prihoda od ulaganja u nepokretnosti, prihoda od kamata, ostali prihodi od finansijskih ulaganja (kursne razlike od finansijskih ulaganja, prihodi zbog ukidanja oslabljenja finansijskih ulaganja i ostali prihodi od finansijskih ulaganja) i dobiti od otuđenja finansijskih ulaganja.

Dobiti od otuđenja se odnose na razliku između knjigovodstvene vrijednosti finansijskog sredstva i njegove prodajne vrijednosti. Prihodi od dividendi se priznaju, kada su te odobrene za isplatu. Prihodi od kamate se priznaju metodom efektivnih kamata osim za finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha.

Prihodi od provizija sadrže prihode od provizija od saosiguranja i reosiguranja. Ostali prihodi iz poslova osiguranja obuhvataju: prihode od prodaje zelenih karti, prihode od uslužnih likvidacija šteta i druge prihode iz poslova osiguranja.

3.3 Poslovni rashodi

Rashodi obuhvataju neto štete i ostale troškove i rashode.

Neto štete izračunavaju se na način da se bruto riješene štete (riješene štete i troškovi procjene) umanje za regresna potraživanja i dio učešća reosiguranja u riješenim štetama i isprave za promjenu bruto rezervi za štete koje su korigovane za učešće reosiguranja u tim rezervama. Troškovi procjene sadrže eksterne i interne troškove procjene opravdanosti i iznosa odštetnih zahtjeva za slučajeve šteta sa sudskim troškovima i troškovima vještaka, a sadrže i troškove naplate regresa.

Ostali troškovi i rashodi obuhvataju:

- Rashode za bonuse i popuste, koji uključuju obračunate bonuse tekuće godine, korigovane za promjenu rezervi za bonuse;
- Rashode za povećanje rezervi za neistekle rizike;
- Troškove pribave osiguranja, koji obuhvataju direktne i indirektne troškove pribave osiguranja. Troškovi su iskazani po funkcionalnom principu;
- Ostale troškove poslovanja, koji predstavljaju funkcionalnu grupu troškova;
- Finansijske rashode, koji obuhvataju: rashode za kamate i ostale rashode finansijskih ulaganja (negativne kursne razlike i ostale rashode), gubitke zbog oslabljenja finansijskih sredstava te gubitke od finansijskih ulaganja. Zadnji su sastavljeni iz promjene fer vrijednosti (neutrživih gubitaka) finansijskih sredstava, koja su priznata po fer vrijednosti preko poslovnog rezultata i izvedenih finansijskih instrumenata, te realizovanih gubitaka kod otuđenja finansijskih ulaganja;
- Ostale rashode iz poslova osiguranja, koji obuhvataju: požarnu taksu, troškove nadzornog organa, doprinos za pokriće šteta za neosigurana i nepoznata vozila, troškove za preventivnu djelatnost, rashode od ispravke potraživanja, otpise potraživanja te ostale rashode iz poslova osiguranja;
- Ostale rashode iz poslovanja, koji obuhvataju: amortizaciju investicionih nekretnina, rezervisanja za nagrade zaposlenima i ostale rashode iz poslovanja.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.4. Finansijski prihodi i rashodi

Finansijski prihodi se sastoje od: prihoda od dividendi, prihoda od ulaganja u nepokretnosti, prihoda od kamata, ostali prihodi od finansijskih ulaganja (kursne razlike od finansijskih ulaganja, prihodi od ukidanja obezvređenja finansijskih ulaganja i drugi prihodi od finansijskih ulaganja) i dobiti od otuđenja finansijskih ulaganja. Prihodi od dividendi se priznaju, kada se stekne pravo na uplatu. Prihodi od kamata se priznaju, kada su kamate zarađene.

Finansijski rashodi obuhvataju: amortizaciju ulaganja u sredstva, rashode ulaganja u nepokretnosti, rashode kamata, ostale rashode finansijskih ulaganja (negativne kursne razlike i ostale rashode), gubitke od obezvređenja finansijskih sredstava i gubitke od finansijskih ulaganja.

3.5. Nekretnine i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja

Pod nekretninama i opremom za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja smatraju se ona sredstva, koja su potrebna za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja: zemljišta, zgrade ili djelovi zgrada i oprema. U opremu se ubraja i sitni inventar sa rokom upotrebe dužim od jedne godine.

Nekretnine i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja, koja ispunjavaju uslove za priznavanje, se kod početnog priznavanja vrednuju po nabavnoj vrijednosti. Nabavna vrijednost nekretnine, postrojenja i opreme za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja obuhvata: nabavnu cijenu, uvozne i nepovratne dažbine prilikom kupovine i troškove, koje je moguće pripisati neposredno njegovom osposobljavanju za planirano korišćenje, naročito troškove dovoza i namještanja i procjenu troškova razgrađivanja, odstranjivanja i obnavljanja.

Nakon početnog priznavanja nekretnina, postrojenja i opreme za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja Društvo koristi model nabavne vrijednosti i vodi ta sredstva po njihovim nabavnim vrijednostima, umanjena za akumuliranu amortizaciju i nastalo obezvređenje.

Amortizacija ovih sredstava se obračunava primjenom proporcionalnog metoda tokom procijenjenog korisnog vijeka upotrebe.

Stope amortizacije pojedinih nekretnina, postrojenja i opreme određene su u zavisnosti od vijeka korišćenja, koji zavisi od: očekivanog korišćenja sredstava, očekivane fizičke istrošenosti i starenja, očekivane tehničke i tržišne zastarjelosti, očekivanih zakonskih i drugih ograničenja korišćenja.

Vijek korišćenja nekretnina, postrojenja i opreme za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja i izabrani metod amortizacije potrebno je godišnje provjeravati. Ako se utvrdi da je vijek upotrebe drugačiji od već izabranog, potrebno je promijeniti ili dopuniti Odluku o metodi amortizacije. Efekti takve promjene se obračunaju i iskazuju u finansijskim izvještajima u godini u kojoj je došlo do promjena. Primijenjene stope amortizacije pojedinih grupa nekretnina postrojenja i opreme za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja su prikazane u sljedećem pregledu:

Amortizaciona grupa	Godišnja stopa amortizacije (%)
GRAĐEVINSKI OBJEKTI	
1. Poslovne zgrade i poslovne prostorije	1,5 - 3,0
2. Ostali građevinski objekti	2,0 - 4,0
OPREMA, VOZILA I OSTALO	
1. Transportna sredstva	14,29
2. Telefonska i druga oprema za prenos veza	20,00
3. Računari i računarska oprema	30,0
4. Računarske i pisaće mašine	20,0 - 25,0
5. Kancelarijski i ostali namještaj	10,0 - 20,0
6. Oprema za snimanje i umnožavanje	20,0
7. Oprema za čuvanje novca i hartija od vrijednosti	10,0
8. Ostala nepomenuta oprema	12,5 - 25,0

Privremeno se prekida obračun amortizacije nekretnina, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja, koja su oštećena zbog više sile ili ih zbog toga nije moguće koristiti. Prekid traje toliko vremena, koliko je potrebno za otklanjanje nastale štete. Privremeni prekid obračuna amortizacije vrši se, ako je vrijeme nemogućnosti korišćenja duže od jednog mjeseca.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.5 Nekretnine i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja (nastavak)**

Amortizacija nekretnina postrojenja i opreme prestaje kada je sredstvo razvrstano u sredstva za prodaju ili kada je ukinuto priznavanje sredstva (otuđenje ili ako od njegovog korišćenja ili otuđenja više ne možemo očekivati buduće ekonomske koristi).

Godišnje prilikom zaključenja poslovne godine, procjenjuje se da li postoje indikatori obezvređenja nekretnina, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja.

Kod procjenjivanja, da li postoji indikator obezvređenja, uzima se u obzir sljedeće:

- tržišna vrijednost sredstva zbog protoka vremena smanjila se mnogo više od očekivane;
- javile su se značajne promjene u tehnološkom, tržišnom, privrednom ili pravnom okruženju;
- povećale su se tržišne kamatne stope, a ta povećanja će vjerovatno uticati na diskontnu stopu korišćenu kod obračuna upotrebne vrijednosti i suštinski smanjiti nadoknadivu vrijednost sredstva;
- ostali nagovještaji (dokazi o zastarjelosti ili fizičkoj oštećenosti sredstva, očekivane promjene korišćenja sredstava sa negativnim uticajem na Društvo i drugi indikatori).

Ako postoje takvi indikatori, Društvo mora procijeniti nadoknadivu vrijednost sredstava. Kao nadoknadiva vrijednost uzima se veća od fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje i upotrebne vrijednosti. Ukoliko je nadoknadiva vrijednost sredstava manja od njegove knjigovodstvene vrijednosti, knjigovodstvenu vrijednost sredstva bi trebalo smanjiti na njegovu nadoknadivu vrijednost. Takvo smanjenje je gubitak od obezvređenja, koji se priznaje u bilansu uspjeha.

3.6. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se odnosi na računarske softvere i licence.

Nematerijalna imovina se inicijalno priznaje po nabavnoj vrijednosti. Društvo primjenjuje model nabavne vrijednosti i vodi nematerijalnu imovinu po nabavnim vrijednostima, umanjenim za akumuliranu amortizaciju i nastalo obezvređenje.

Amortizacija nematerijalne imovine se obračunava primjenom proporcionalnog metoda tokom procijenjenog korisnog vijeka upotrebe.

Nematerijalna ulaganja, koja su namijenjena prodaji, se na osnovu Odluke Odbora direktora preraspoređuju u dugoročna sredstva za prodaju po knjigovodstvenoj vrijednosti.

3.7. Investicione nekretnine

Investicione nekretnine se priznaju kao sredstva, kada su ispunjeni sljedeći kriterijumi:

- investicione nekretnine moraju ostvarivati ekonomske koristi;
- investicione nekretnine se koriste za izdavanje u zakup i donose prihode od zakupnine ili se prodaju i ostvaruju dobit;
- investicione nekretnine nijesu namijenjene za prodaju u bliskoj budućnosti u redovnom poslovanju;
- nabavnu vrijednost je moguće pouzdano izmjeriti.

Početno priznavanje investicionih nekretnina vrši se po nabavnoj vrijednosti. Nabavna vrijednost predstavlja nabavnu cijenu i neposredno pripadajuće troškove nabavke.

Naknadno priznavanje investicionih nekretnina vrši se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za obračunatu amortizaciju i eventualno obezvređenje.

Način amortizacije i obezvređenja investicionih nekretnina je isti kao kod nekretnina, postrojenja i opreme za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja. Analiza indikatora eventualnog obezvređenja vrši se godišnje.

Primijenjene stope amortizacije za investicione nekretnine su prikazane u sljedećem pregledu:

Amortizaciona grupa	Godišnja stopa amortizacije (%)
Investicione nekretnine	
1. Poslovne zgrade i poslovne prostorije	1,5 - 3,0
2. Ostalo	2,0 - 4,0

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Zakupi

Društvo kao zakupac

Društvo procjenjuje da li neki sporazum predstavlja ugovor o zakupu ili sadrži elemente zakupa na početku ugovora. Društvo priznaje imovinu sa pravom korišćenja i odgovarajuću obavezu za zakup za svaki aranžman u kojem se javlja kao zakupac, osim za kratkoročne zakupe (definisani kao zakupi sa rokom od 12 mjeseci ili manje) i zakupe kod kojih je imovina sa pravom zakupa mala (kao što su tablet računari, lični računari ili sitni predmeti kancelarijskog namještaja i telefoni). Za ove zakupe, Društvo evidentira plaćanja zakupa kao trošak perioda na linearnoj osnovi tokom trajanja perioda zakupa, osim ako druga sistemska osnova ne daje reprezentativniji vremenski obrazac u kojem se troše ekonomske koristi.

Obaveza za zakup se inicijalno mjeri po sadašnjoj vrijednosti zakupnina koje nisu plaćene na dan početka, diskontovane korišćenjem stope podrazumijevane u ugovoru o zakupu. Ukoliko se ova stopa ne može lako utvrditi, zakupac koristi svoju inkrementalnu stopu zaduživanja.

Plaćanja zakupa koja se uključuju u odmjerenje obaveze za lizing uključuju:

- Fiksne zakupnine (uključujući u suštini fiksna plaćanja), umanjene za sve podsticaje za zakup;
- Varijabilne zakupnine koje zavise od indeksa ili stope, inicijalno odmjerena korišćenjem indeksa ili stope na dan počinjanja zakupa;
- Iznos koji se očekuje da će biti plaćen po garancijama ostatka vrijednosti;
- Izvršne cijene opcija kupovine, ako zakupac razumno očekuje da će izvršiti ove opcije;
- Plaćanja kazni za raskid zakupa, ukoliko rok trajanja zakupa reflektuje izvršenje opcije da se raskine zakup.

Obaveza za zakup se prikazuje u okviru dugoročnih i kratkoročnih obaveza u bilansu stanja.

Obaveze za lizing se naknadno odmjerauju na način da se njihova knjigovodstvena vrijednost povećava da bi reflektovala kamatu na obavezu za lizing (korišćenjem metode efektivne kamatne stope) i umanjuje da reflektuje plaćanja zakupnina.

Društvo ponovno odmjera obavezu po osnovu zakupa i evidentira korekciju na odnosnu imovinu sa pravom korišćenja u slučajevima kad:

- se promijeni rok trajanja zakupa ili se dogodi značajni događaj ili promjena u okolnostima koje rezultiraju u procjeni izvršenja opcije za kupovinu, u kojem slučaju se obaveza ponovno mjeri diskontovanjem promijenjenih zakupnina korišćenjem izmijenjene kamatne stope;
- se plaćanja zakupnina promijene zbog promjena u indeksu ili stopi ili promjena u očekivanim plaćanjima po osnovu garancije ostatka vrijednosti, u kojim slučajevima se obaveza za lizing ponovo odjerala diskontovanjem promijenjenih plaćanja korišćenjem nepromijenjenih diskontnih stopa (osim ukoliko plaćanja lizinga nisu promijenjena zbog promjene u varijabilnim kamatnim stopama, u kojem slučaju se koristi promijenjena diskontna stopa);
- se modifikuje ugovor i ta modifikacija se ne vodi kao zasebni zakup, u kojem slučaju se obaveza za zakup ponovno odmjera na osnovu roka trajanja zakupa modifikovanog zakupa, diskontovanjem promijenjenih plaćanja korišćenjem promijenjene diskontne stope na datum kad je izvršena modifikacija.

Društvo nije napravilo ovakve izmjene u toku prikazanih perioda.

Imovina sa pravom korišćenja uključuje inicijalno odmjerenje odnosne obaveze za zakup, plaćanja zakupnina prije početka zakupa ili plaćanja na dan zakupa, umanjena za bilo kakve podsticaje za zakup i bilo kakve direktne troškove. Naknadno se imovina sa pravom korišćenja odmjera po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti i obezvređenje.

U slučajevima kad Društvo ima obavezu da snosi troškove za rastavljanje i uklanjanje zakupljene imovine, vraćanja mjesta na kojem se nalazi imovina ili vraćanja dotične imovine u stanje potrebno uslovima zakupa, Društvo priznaje rezervisanje u skladu sa MRS 37. U mjeri u kojoj se troškovi odnose na imovinu s pravom korišćenja, troškovi su uključeni u odnosnu imovinu sa pravom korišćenja, osim ukoliko su ti troškovi nastali za proizvodnju zaliha.

Imovina s pravom korišćenja se amortizuje kroz period trajanja zakupa i korisnog vijeka imovine s pravom korišćenja, zavisno od toga koji je kraći. Ukoliko se na kraju zakupa prenosi vlasništvo nad imovinom pod zakupom ili vrijednost imovine s pravom korišćenja reflektuje činjenicu da Društvo očekuje da će izvršiti opciju za kupovinu, odnosna imovina sa pravom korišćenja se amortizuje kroz period korisnog vijeka te imovine. Amortizacija počinje datumom početka zakupa.

Imovina s pravom korišćenja se prikazuje u okviru nekretnina, postrojenja i opreme.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Zakupi (nastavak)

Društvo primjenjuje MRS 36 da odredi da li je imovina s pravom korišćenja obezvrjeđena i evidentira troškove obezvrjeđenja u skladu sa računovodstvenim politikama opisanim u dijelu za računovodstvene politike za „Nekretnine, postrojenja i opremu“.

Varijabilni zakupi koji ne zavise od indeksa ili stope ne uključuju se u odmjerenje obaveze za lizing i imovine s pravom korišćenja. Ova plaćanja se priznaju kao trošak u periodu u kojem se događaj ili uslov koji pokreće te isplate dogodi i uključuje se u ostale troškove u bilansu uspjeha.

Kao praktičnu olakšicu, MSFI 16 dozvoljava zakupcu da ne odvaja komponente ugovora koji se ne odnose na zakup i da umjesto toga računovodstveno obuhvata komponente koje se odnose na zakup i komponente koje se ne odnose na zakup kao jedinstveni aranžman. Društvo nije koristilo ovu praktičnu olakšicu. Za zakupe koji sadrže komponente koje se odnose na zakup i jednu ili više dodatnih komponentata koje se odnose na zakup ili koje se ne odnose na zakup, Društvo alocira plaćanja u ugovoru na te komponente na bazi relativnih samostalnih cijena komponenti.

Društvo zaključuje ugovore o najmu kao zakupodavac u pogledu nekih svojih investicionih nekretnina.

Društvo kao zakupodavac

Zakupi u kojima se Društvo javlja kao zakupodavac se klasifikuju kao finansijski ili operativni. U slučajevima kad se na zakupca po osnovu ugovora o zakupu prenose svi rizici i benefiti od vlasništva, ugovor se klasifikuje kao finansijski zakup. Svi ostali zakupi se klasifikuju kao operativni zakupi.

Prihod od zakupa iz operativnog zakupa priznaje se linearno tokom trajanja odgovarajućeg zakupa. Početni direktni troškovi nastali u pregovorima i uređvanju operativnog zakupa dodaju se knjigovodstvenoj vrijednosti sredstava datih u zakup i priznaju se linearno, tokom trajanja zakupa.

Potraživanja od zakupaca po finansijskim zakupima se priznaju kao potraživanja u visini neto ulaganja Društva u zakupnine. Prihodi od finansijskog zakupa raspoređuju se u obračunske periode tako da odražavaju konstantnu periodičnu stopu prinosa na neto ulaganja Društva u pogledu zakupa.

U slučajevima kad lizing sadrži komponente vezane za zakup i komponente koje nijesu vezane za zakup, Društvo evidentira naknade po ugovoru svakoj komponenti.

Iznosi priznati u bilansu uspjeha na dan 31. decembra 2020. godine su kako slijedi:

- trošak amortizacije u iznosu od EUR 196 hiljade,
- troškovi koji se odnose na kratkoročne zakupe EUR 170 hiljada.

U nastavku pregled obaveza i dospijeće po godinama:

	U hiljadama EUR	
	31. decembra	
	2020.	2019.
Kratkoročne obaveze	318	188
Dugoročne obaveze	151	451
	469	639
	U hiljadama EUR	
	31. decembra	
	2020.	2019.
<i>Dospijeće obaveza za lizing:</i>		
- do jedne godine	107	188
- od jedne do dvije godine	95	151
- od dvije do tri godine	81	122
- od tri do četiri godine	66	97
- od četiri do pet godina	120	81
	469	639

Društvo se ne suočava sa značajnim rizikom likvidnosti u odnosu na svoje obaveze iz zakupa.

Obaveze za zakup prate se unutar sektora.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.9. Finansijska sredstva**

Finansijska sredstva se kod početnog priznavanja svrstavaju u sljedeće grupe:

- Finansijska sredstva utvrđena po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha;
- Finansijska sredstva koja se drže do dospjeća;
- Krediti (pozajmice) i potraživanja;
- Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju;

Finansijska sredstva se početno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za, u slučaju finansijskih sredstava koja nisu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, direktne troškove transakcije (naknade plaćene zastupnicima, savjetnicima, berzanskim posrednicima, dažbine berzi i ostale dažbine povezane sa prenosom), a koje proizilaze neposredno iz kupovine ili izdavanja finansijskog sredstva.

Klasifikacija zavisi od namjere za koju su finansijska sredstva pribavljena.

Finansijska sredstva su klasifikovana po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kada se hartije od vrijednosti drže u cilju ostvarivanja dobiti po osnovu trgovanja u kratkom vremenskom periodu. Kategorije sredstava raspoloživih za prodaju i ulaganja koja se drže do dospjeća se koriste kada se odnosnom obavezom pasivno upravlja i/ili se ona vrednuje po amortizovanoj vrijednosti.

3.9.1. Finansijska sredstva utvrđena po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha

Finansijska sredstva utvrđena po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha uključuju:

- Finansijska sredstva za trgovanje: sredstva za koja postoji tržište odnosno za koja se vrijednost može pouzdano izmjeriti.
- Finansijska sredstva, koja se kod priznavanja razvrstavaju u grupu po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha. To su sredstva za koje mora postojati tržište kako bi se njihova vrijednost mogla pouzdano izmjeriti.

Nakon početnog priznavanja, ove investicije se ponovo mjere po fer vrijednosti, a efekti vrednovanja i realizovani dobiti i gubici se priznaju u bilansu uspjeha. U bilansu uspjeha se priznaju i sve dobijene dividende i kamate.

3.9.2. Finansijska sredstva koja se drže do dospjeća

Finansijska sredstva, neizvedena sa fiksnim iznosom plaćanja ili iznosom plaćanja koji se može odrediti i fiksnim rokom dospjeća, klasifikuju se kao ona koja se drže do dospjeća ako Društvo ima namjeru i sposobnost da ih drži do dospjeća. Ova ulaganja se pri početnom priznavanju vrednuju po nabavnoj vrijednosti, koja predstavlja fer vrijednost plaćene naknade za nabavku ulaganja. Svi troškovi transakcije nastali pri nabavci su uključeni u nabavnu vrijednost ulaganja.

Nakon početnog vrednovanja, finansijska sredstva koja se drže do dospjeća se vrednuju po amortizovanom trošku korišćenjem metode efektivne kamatne stope (EKS). Kamate se priznaju u bilansu uspjeha.

Preračuni finansijskih sredstava koja se drže do dospjeća, koji su izraženi u stranim valutama, priznaju se u finansijskom rezultatu.

Ukoliko se fer vrijednost tih sredstava privremeno poveća ili smanji ispod knjigovodstvene vrijednosti, ta promjena ne utiče na visinu tih sredstava, odnosno te se promjene ne priznaju u poslovnim knjigama.

Sredstava koja su klasifikovana kao sredstva koja se drže do dospjeća nije moguće prodati prije dospjeća ili razvrstati u drugu grupu sredstava.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.9. Finansijska sredstva (nastavak)****3.9.3. Krediti (pozajmice) i potraživanja***Kredit*

Kredit su neizvedena finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu. Ova sredstva se početno priznaju po nabavnoj vrijednosti, koja je fer vrijednost plaćene naknade za pribavu sredstava. Svi troškovi transakcije nastali prilikom pribave se uključuju u nabavnu vrijednost sredstva. Kamate se priznaju u poslovnom rezultatu. Preračuni finansijskih ulaganja, koji su izraženi u stranim valutama, priznaju se u finansijskom rezultatu.

Potraživanja

Potraživanja svih vrsta se kod početnog priznavanja iskazuju u iznosima, koji proističu iz odgovarajućih isprava, uz pretpostavku, da će biti naplaćena. Potraživanja, za koja postoji pretpostavka (vjerovatnoća), da neće biti naplaćena u cjelosti ili u određenom roku, iskazuju se kao sumnjiva i sporna potraživanja i vrši se obračun obezvređenja na teret poslovnih rashoda.

Sumnjiva potraživanja su potraživanja, za koja se sumnja da neće biti izmirena u redovnom roku odnosno u cjelokupnom iznosu. U ta potraživanja uključujemo potraživanja od dužnika, koji su u stečaju, prinudnoj naplati. Sporna potraživanja su potraživanja za koja je započet sudski postupak.

Potraživanja u stranoj valuti se preračunaju u domaću valutu po kursu na dan nastanka. Kursna razlika, koja nastaje do dana izmirenja ili do dana bilansa stanja, prikazuje se u okviru finansijskih prihoda ili finansijskih rashoda.

3.9.4. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Početno priznavanje finansijskih sredstva raspoloživih za prodaju se vrši po nabavnoj vrijednosti. Nakon početnog priznavanja, finansijska sredstva koja su raspoloživa za prodaju se naknadno mjere po fer vrijednosti, a efekti vrednovanja se priznaju u kapitalu dok finansijsko sredstvo ne prestaje da se priznaje, kada će akumulirani dobitak ili gubitak prethodno priznat u kapitalu biti priznat u bilansu uspjeha, ili dok se ne odredi da je finansijsko sredstvo obezvrijeđeno, kada se akumulirani gubitak priznaje u bilansu uspjeha iako priznavanje finansijskog sredstva nije prestalo.

Ulaganja u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cijenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrijednost ne može pouzdano izmjeriti odmjeravaju se po nabavnoj vrijednosti.

Preračuni finansijskih sredstava, koji su izraženi u stranim valutama, koja se utvrđuju po fer vrijednosti, priznaju se neposredno u kapitalu. Finansijska ulaganja u instrumente kapitala, izražene u stranim valutama, koji se utvrđuju po nabavnoj vrijednosti, ne preračunavaju se.

Društvo ima u toj grupi razvrstana sljedeća finansijska sredstva:

- instrumenti kapitala koji nisu razvrstani u druge grupe sredstava,
- dužničke hartije od vrijednosti (tržišne), koje nijesu razvrstane u finansijska sredstva u posjedu do dospijeca za plaćanje i u pozajmice.

3.9.5. Finansijska ulaganja u zavisna i pridružena društva

Finansijska ulaganja u instrumente kapitala zavisnih društava se u pojedinačnim finansijskim izvještajima obračunavaju po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za nastalo obezvređenje.

Dividende, koje su ostvarene u zavisnim i pridruženim društvima, priznaju se u poslovnom rezultatu, kada se stekne pravo na dividendu.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.9. Finansijska sredstva (nastavak)

3.9.6 Obezbvredjenje finansijskih sredstava

Društvo kvartalno, a najmanje jednom godišnje, prilikom zaključenja poslovne godine utvrđuje, da li postoje nepristrasni indikatori obezbvredjenja finansijskih sredstava. Pod nepristrasnim indikatorima obezbvredjenja smatraju se: neplaćanje kamate ili glavnice, značajne finansijske teškoće izdavaoca, vjerovatnoća stečaja ili finansijske reorganizacije izdavaoca, nestanak aktivnog tržišta zbog finansijskih teškoća i drugi značajni podaci, koji ukazuju, da postoji mjerljivo smanjenje ocijenjenih budućih novčanih tokova, uključujući privredne prilike u zemlji ili lokalnom okruženju izdavaoca.

Kod instrumenata kapitala se kao nepristrasni indikator obezbvredjenja uzima:

- statutarne promjene kao što su stečaj, likvidacija;
- značajno smanjenje fer vrijednosti ispod nabavne vrijednosti za 40% i više;
- dugotrajno smanjenje fer vrijednosti neprekidno 9 mjeseci od dana kada se kapitalnim instrumentima fer vrijednost prvi put smanjila ispod nabavne vrijednosti i ostala niža cijeli period od 9 mjeseci i istovremeno se umanjila za više od 10% nabavne vrijednosti.

Kod dužničkih hartija od vrijednosti se kao nepristrasni indikator obezbvredjenja uzima:

- statutarne promjene kao što su stečaj, likvidacija;
- kašnjenja u plaćanju i drugi značajni negativni događaji, povezani sa kreditnom sposobnošću izdavaoca.

Ako postoje dokazi (ispunjeni gore navedeni uslovi), finansijsko sredstvo bi trebalo obezvrijediti.

Ispravke vrijednosti potraživanja utvrđuju se pojedinačno ili u procentu, obračunate na osnovu iskustva iz prethodnih godina i očekivanja u budućnosti. Ispravke vrijednosti povećavaju rashode. Na osnovu ovog stava Društvo razvrstava potraživanja u sljedeće kategorije:

I.kategorija

- potraživanja od dužnika čija je finansijska sposobnost zadovoljavajuća po svim kriterijumima;
- potraživanja od dužnika koji svoje obaveze izmiruje blagovremeno, a izuzetno s docnjom do 90 dana.

II.kategorija

- potraživanja od dužnika čija finansijska sposobnost nije zadovoljavajuća, ali se ne očekuje njeno pogoršanje, osim potraživanja od nesolventnog ili nelikvidnog dužnika;
- potraživanja od dužnika koji svoje obaveze izmiruje s docnjom od 90 do 180 dana.

III.kategorija

- potraživanja od dužnika čija finansijska sposobnost nije zadovoljavajuća, posebno ako se uzme u obzir kriterijum solventnosti ili likvidnosti;
- potraživanja od dužnika koji svoje obaveze izmiruje s docnjom od 180 do 270 dana.

IV.kategorija

- potraživanja od dužnika u stečaju ili od dužnika za koga se osnovano može očekivati da će nad njim biti otvoren stečaj;
- potraživanja od dužnika koji svoje obaveze izmiruje s docnjom od preko 270 dana;
- potraživanja od dužnika koji obaveze po osnovu premije neživotnog osiguranja ne plaća poslije isteka perioda osiguranja, a ako je taj period duži od 365 dana, ne plaća ih poslije isteka 365 dana od započinjanja perioda osiguranja za tu godinu;
- potraživanja od lica koje je povezano lice sa Društvom, a koja bi inače bila klasifikovana u drugu ili treću kategoriju.

Za potraživanja iz direktnih poslova osiguranja ispravka vrijednosti određuje se na osnovu starosne strukture potraživanja:

Kategorija potraživanja

	Starosna struktura	Procenat ispravke potraživanja
I.	Nedospjela i dospjela do 90 dana	0 %
II.	Dospjela od 91 do 180 dana	25 %
III.	Dospjela od 181 do 270 dana	50 %
	Dospjela od 271 do 365 dana	75 %
IV.	Dospjela preko 365 dana	100 %

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.9. Finansijska sredstva (nastavak)****3.9.6 Obezvredjenje finansijskih sredstava (nastavak)**

Navedeno obezvredjenje vrijednosti može se povećati, ukoliko postoje podaci o neispunjavanju obaveza osiguranika prema Društvu u proteklim godinama. U tom slučaju je potrebno dati pismeno obrazloženje.

Kod potraživanja od pravnih lica, kod kojih je objavljen stečajni postupak, bez obzira na starost potraživanja, obezvredjenje formira se u visini od 100% iznosa potraživanja. Isto važi za potraživanja po osnovu sudske naplate. Kod potraživanja od pravnih lica, kod kojih je uvedeno prinudno poravnanje, obezvredjenje se formira do visine poznatog procenta koji će biti otpisan nakon okončanja postupka.

3.10. Kapital

Kapital Društva čini: akcijski kapital, revalorizacione i druge rezerve, akumulirani gubitak prethodnih godina i dobit tekuće godine.

Adekvatnost kapitala

Na osnovu Zakona o osiguranju („Službeni list RCG“ br. 78/06, „Službeni list CG“ 19/07, 53/09, 73/10, 40/11, 45/12, 06/13 i 55/16) kapital društva za osiguranje čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke. Garantni kapital čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala.

Osnovni kapital društva za osiguranje čine:

- 1) uplaćeni akcijski kapital društva za osiguranja, izuzev akcijskog kapitala uplaćenog na osnovu kumulativnih povlašćenih akcija;
- 2) rezerve kapitala koje se ne odnose na obaveze iz osiguranja;
- 3) rezerve iz dobiti;
- 4) prenesena dobit iz prethodnih godina.

Obračunati osnovni kapital umanjuje se za:

- 1) otkupljene sopstvene akcije;
- 2) nematerijalnu imovinu;
- 3) preneseni gubitak i gubitak tekuće godine;
- 4) razliku nediskontovanih i diskontovanih tehničkih rezervi za rezervisane štete.

Dopunski kapital društva za osiguranje čine:

- 1) akcijski kapital uplaćen na osnovu kumulativnih povlašćenih akcija;
- 2) podređeni dužnički instrumenti;
- 3) rezerve kapitala povezane sa kumulativnim povlašćenim akcijama;
- 4) druge kategorije.

Druge kategorije dopunskog kapitala su revalorizacione rezerve imovine koje ne ulaze u sastav imovine za pokriće tehničkih rezervi.

Društvo za osiguranje može u obračun dopunskog kapitala uključiti druge kategorije samo na osnovu saglasnosti regulatornog organa.

Iznos dopunskog kapitala ne može prelaziti 50% iznosa osnovnog kapitala.

Prilikom obračuna kapitala društva za osiguranje, zbir osnovnog i dopunskog kapitala umanjuje se za sljedeće odbitne stavke:

- 1) udjele u drugim društvima za osiguranje, društvima za reosiguranje, bankama, brokerskim i dilerskim društvima, društvima za upravljanje i drugim finansijskim institucijama, ako ti udjeli prelaze iznos od 20% učešća u kapitalu i ulaze u obračun adekvatnosti kapitala tih društava;
- 2) ulaganja u podređene dužničke instrumente i druga ulaganja u društva, koja se uzimaju u obzir pri obračunu adekvatnosti kapitala tih društava;
- 3) akcije koje se ne kotiraju na organizovanom tržištu i druga sredstva koja nije moguće koristiti za izmirenje dospjelih novčanih obaveza.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.11. Garantni kapital**

Garantni kapital čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala u skladu sa Zakonom o osiguranju.

Garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti.

Društvo za osiguranje dužno je da garantni kapital održava najmanje u visini akcijskog kapitala propisanim ovim Zakonom o osiguranju.

3.12. Ostala dugoročna rezervisanja

Rezervisanja se formiraju za sadašnje obaveze, koje proizilaze iz proteklih događaja, koje će se izmiriti u periodu, koji nije tačno utvrđen i čija veličina se može pouzdano ocijeniti. Oblikovanje rezervisanja ne zavisi od budućeg poslovanja.

Rezervisanja se oblikuju za sljedeće namjene:

- za reorganizaciju;
- za očekivane gubitke iz spornih ugovora;
- za jubilarne nagrade;
- za otpremnine kod odlaska u penziju;
- za očekivane gubitke iz sudskih sporova;
- za neiskorištene godišnje odmore.

Vrijednost rezervisanja mora biti istovjetna sadašnjoj vrijednosti izdataka, koji su po očekivanju neophodni za izmirenje obaveze.

Svake godine se formiraju rezervacije za jubilarne nagrade, otpremnine za penzije i neiskorištene godišnje odmore. Obračun navedenih rezervacija se vrši u skladu sa MRS 19, gdje se kod obračuna uzimaju u obzir aktuarske pretpostavke i to:

- demografske pretpostavke (smrtnost i prijevremeni prestanak zaposlenja);
- finansijske pretpostavke i to: diskontna stopa, porast plata uz uvažavanje inflacije, starosti, napredovanja i drugih činilaca, kao što su ponuda i potražnja na tržištu rada.

Troškovi otpremnina za penziju i jubilarne nagrade se prilikom isplate priznaju kao troškovi sprovođenja osiguranja u bilansu uspjeha. Na isti način se priznaju i promjene rezervisanja zbog isplata odnosno novih formiranja.

Sva ostala rezervisanja se mogu oblikovati u skladu sa MRS 37. Rezervisanje treba priznati kada:

- društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao rezultat nekog proteklog događaja;
- je vjerovatno da će biti neophodan odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi za izmirenje obaveze;
- kada se može izvršiti pouzdana procjena iznosa obaveze.

3.13. Bruto tehničke rezerve

Formiranje tehničkih rezervi je propisano Zakonom o osiguranju, njegovim podzakonskim aktima i internim pravilnicima.

Društvo mora za sve poslove osiguranja, koje obavlja, formirati odgovarajuće tehničke rezerve, koje su namijenjene pokriću budućih obaveza iz osiguranja i eventualnih gubitaka zbog rizika, koji proizilaze iz poslova osiguranja koje obavlja, kao što su:

- rezerve za prenosne premije,
- rezervisanja za štete,
- rezerve za izravnjanje rizika za osiguranje kredita i
- rezervacije za neistekle rizike.

Detaljnija pravila i minimalne standarde za obračun tehničkih rezervi, propisuje Agencija za nadzor osiguranja Crne Gore.

U skladu sa Zakonom o osiguranju i propisima Agencije za nadzor osiguranja Društvo je sastavilo pravilnike za formiranje svih potrebnih tehničkih rezervi koje proizilaze iz poslovanja Društva.

Društvo vrši sljedeće rezervacije:

Prenosna premija – obračun je napravljen po principu pro rata temporis na osnovu pojedinačnih polisa za sve polise kojima je trajanje nakon 31. decembra 2020. godine.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13. Bruto tehničke rezerve (nastavak)

Rezerve za štete – rezerve za nastale prijavljene štete (RBNS), rezerve za nastale neprijavljene štete (IBNR) i prateći troškovi za rezervisane štete (CHC). RBNS popis rezervacija se vrši za svaku pojedinačnu štetu. IBNR – obračun je po priznatim aktuarskim metodama, za osiguranje od posljedica nezgode i osiguranje motornih vozila po chain ladder (CL) metodi na kumulativnim podacima i za osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila kombinacija CL i Bornhuetter-Fergusonove metode (BF). Za ostale vrste obračun je napravljen po metodi kvote šteta. Troškovi za rezervisane štete (CHC) su izračunati kao proizvod koeficijenta rezervacije troškova vezanih za isplatu i rješavanje šteta i ukupnog iznosa rezervisanih šteta (RBNS i IBNR).

Društvo formira i ostale rezervacije:

Rezerve za izravnavanje rizika –RZIR- za osiguranje kredita u skladu sa zakonom i Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja rezervi za izravnavanje rizika;

Rezerve za neistekle rizike (URR) za one vrste osiguranja za koje se može očekivati da prenosna premija neće biti dovoljna za pokrivanje svih budućih obaveza iz postojećih ugovora, kao i za one vrste osiguranja za koje je prosječni neto tehnički rezultat za posljednje 3 godine preko 1.

Rezerve za bonuse i popuste formiraju se samo po osnovu poslova reosiguranja (po osnovu Stop loss ugovora).

3.14. Tekući i odloženi porez na dobit

Tekući porez na dobit

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica („Sl. list RCG“ br. 65/01, br. 12/02, br. 80/04, „Sl. list CG“ br. 40/08, br. 40/11, br. 14/12, br. 61/13 i br. 55/16). Stopa poreza na dobit je proporcionalna i iznosi 9% od poreske osnovice.

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Društva iskazane u bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica („Sl. list RCG" br. 65/01, br. 12/02, br. 80/04, „Sl. list CG“ br. 40/08, br. 86/09 br. 40/11, br. 14/12, br. 61/13 i br. 55/16).

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se ukalkulisava u punom iznosu, korišćenjem metode obaveza, za privremene razlike koje nastanu između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihovih knjigovodstvenih iznosa u finansijskim izvještajima. Međutim, ukoliko odloženi porez na dobit, pod uslovom da nije računovodstveno obuhvaćen, proistekne iz inicijalnog priznavanja sredstva ili obaveze u nekoj drugoj transakciji osim poslovne kombinacije koja u trenutku transakcije ne utiče ni na računovodstvo ni na oporezivu dobit ili gubitak, tada se on računovodstveno ne obuhvata.

Odloženi porez na dobit se odmjerava prema poreskim stopama (i zakonu) koje su na snazi do datuma bilansa stanja i za koje se očekuje da će biti primijenjene u periodu u kome će se odložena poreska sredstva realizovati ili odložene poreske obaveze izmiriti.

Odloženo poresko sredstvo se priznaje do iznosa za koji je vjerovatno da će buduća dobit za oporezivanje biti raspoloživa i da će se privremene razlike izmiriti na teret te dobiti.

Odloženi porezi su obračunati primjenom stope od 9%.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.15. Primanja zaposlenih

Doprinosi kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Troškovi penzija i ostalih naknada nakon penzionisanja

U Društvu ne postoji penzioni fond niti naknade zaposlenima nakon penzionisanja i stoga nema obaveze u tom smislu. Isto tako, Društvo nema obavezu da obezbjeđuje buduće naknade sadašnjim ni bivšim zaposlenima, već sve naprijed navedeno sprovodi u skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju CG ("Sl. list RCG", br. 54/03, 39/04, 61/04, 79/04, 81/04, 29/05, „Sl. list CG“ 14/07, 47/07, 12/07, 13/07, 79/08, 14/10, 78/10, 34/11, 39/11, 40/11, 66/12, 36/13, 38/13, 61/13, 06/14, 60/14, 10/15, 44/15, 42/16, 55/16).

Ostala primanja zaposlenih

Društvo obezbjeđuje zaposlenima, primjenom Kolektivnog ugovora, jubilarne nagrade, regres za korišćenje godišnjeg odmora, sredstva za zimnicu, naknade toplog obroka i prevoza, obezbjeđuje pomoć zaposlenima, na predlog Sindikata, u propisanim slučajevima, po odluci Izvršnog direktora Društva.

Otpremnine

Saglasno Kolektivnom ugovoru, zaposlenima se isplaćuje otpremnina prilikom odlaska u penziju ili najkasnije u roku od 30 dana od dana odlaska u penziju.

Otpremnina se isplaćuje i u slučajevima prestanka potrebe za radom zaposlenih, kada se posebnom odlukom nadležnog organa u Društvu utvrđuje Program ostvarivanja prava zaposlenih za čijim je radom prestala potreba (višak radnika). Kao poseban vid otpremnine postoji davanje u slučaju sporazumnog raskida radnog odnosa, kao način podsticanja smanjenja broja zaposlenih, uz njihovu saglasnost. U svim navedenim slučajevima isplatom otpremnine prestaju materijalne ili bilo kakve druge obaveze Društva prema zaposlenima koji su primili otpremninu.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

4.1. Rizik osiguranja

Rizike koji svaki od ugovora o osiguranju nosi čine mogućnost da se osigurani događaj desi, kao i neodređenost iznosa odštete koji se po tom osnovu traži. Po samoj prirodi ugovora o osiguranju, ovaj rizik zavisi od slučajnosti i zbog toga je nepredvidiv.

4.2. Rizik osiguranja lica

Učestalost i težina šteta zavisi od nekoliko činilaca. Najznačajniji su povišeni nivo naknade po osnovu štete nastale usljed izloženosti rizicima od povreda ili bolesti. Društvo upravlja ovim rizicima strategijom osiguranja, odgovarajućim ugovorima o reosiguranju i proaktivnim odnosom prema štetama.

4.3. Ugovori o osiguranju imovine

U vezi sa ugovorima o osiguranju imovine Društvo je izloženo rizicima od teže prirodne nepogode (poplave, olujnih vjetrova itd.), i rizicima od šteta za požare i kvarove opreme osiguranika. Za određene vrste ugovora Društvo ima ograničen broj šteta koje po polisi isplaćuje ili ograničenu ukupnu sumu koju isplaćuje po polisi u toku godine.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**4.4. Tržišni rizik**

Poslovanje Društva izloženo je različitim finansijskim rizicima. Tržišni rizik obuhvata rizik od deviznih kolebanja, rizik kamatnih stopa, fer vrijednosti i rizik cijena. Cjelokupan program upravljanja rizikom usmjeren je na nepredvidivost finansijskih tržišta i nastoji da svede na minimum potencijalne negativne uticaje na finansijsko poslovanje Društva. Upravljanje rizikom obavlja Rukovodstvo na osnovu politika koje odobri Odbor direktora. Odbor direktora donosi, u pisanoj formi, osnovna pravila za sveukupno upravljanje rizikom, kao i politike, takođe u pisanoj formi, koje obuhvataju posebne oblasti kao što su devizni rizik, kamatni rizik, kreditni rizik i ulaganje viška likvidnih sredstava.

Društvo nije izloženo deviznom riziku. Devizni rizik se javlja kada se buduće trgovinske transakcije i priznata sredstva i obaveze denominuju u valuti koja nije funkcionalna valuta Društva. Rukovodstvo je zaduženo da rukovodi neto pozicijom u svakoj stranoj valuti.

4.5. Kreditni rizik

Društvo nema značajne koncentracije kreditnog rizika. Učesnici u poslu i gotovinske transakcije su ograničeni na finansijske institucije visokog kreditnog kvaliteta. Društvo ima politike kojima se ograničava obim kreditnog izlaganja prema svakoj pojedinačnoj finansijskoj instituciji.

Društvo je izloženo kreditnom riziku, koji predstavlja rizik da suprotna strana neće biti sposobna da plati pun iznos duga po dospjeću. Područja u kojima je Društvo izloženo kreditnom riziku su:

- udio reosiguravača u obavezama po osnovu osiguranja,
- potraživanja od reosiguravača po osnovu već isplaćenih šteta,
- potraživanja od potpisnika ugovora o osiguranju,
- potraživanja od posrednika pri osiguranju.

4.6. Rizik promjene kursa

Društvo se izlaže riziku promjene kursa kroz transakcije u stranim valutama. To je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati zbog promjene u kursu stranih valuta.

Zvanična valuta u Crnoj Gori je EUR. Kako Društvo većinu transakcija obavlja u EUR valutni rizik je minimalan.

4.7. Rizik likvidnosti

Oprezno upravljanje rizikom likvidnosti podrazumijeva održavanje dovoljnog iznosa novčanih sredstava i hartija od vrijednosti namijenjenih prodaji, raspoloživost finansiranja preko odgovarajućeg iznosa kreditnih obaveza i mogućnosti da se izravna pozicija na tržištu.

4.8. Pravična (fer) vrijednost

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o pravičnoj (fer) vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. U Crnoj Gori ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo Društva procjenjuje rizike i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana vrši obezvredjenje.

Rukovodstvo Društva smatra da iznosi u priloženim pojedinačnim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

5. PRIHOD OD PREMIJE OSIGURANJA I SAOSIGURANJA

(U hiljadama EUR)

2020.

Vrste osiguranja	2020.		
	Bruto premija	Udio sa/re-osiguranja	Neto premija
Osiguranje nezgode	6.023	(610)	5.413
Zdravstveno osiguranje	803	(81)	722
Osiguranje kopnenih motornih vozila - kasko	2.457	(432)	2.025
Osiguranje šinskih vozila	91	(76)	15
Osiguranje plovila – kasko	336	(341)	(5)
Osiguranje prevoza robe	199	(61)	138
Osiguranje od požara i elementarnih nepogoda	1.799	(1.293)	506
Ostala imovinska osiguranja	6.121	(4.928)	1.193
Osiguranje odg. od korišćenja motornih vozila	12.555	(1.460)	11.095
Osiguranje odgovornosti od korišćenja letilica	3	(3)	-
Osiguranje odgovornosti od korišćenja plovila	88	(32)	56
Opšte osiguranje od odgovornosti	842	(554)	288
Osiguranje kredita	218	(30)	188
Osiguranje jemstva	38	(5)	33
Osiguranje finansijskih gubitaka	48	(46)	2
Osiguranje pravne zaštite	5	(1)	4
Osiguranje pomoći na putu	338	(178)	160
	31.964	(10.131)	21.833

(U hiljadama EUR)

2019.

Vrste osiguranja	2019.		
	Bruto premija	Udio sa/re-osiguranja	Neto premija
Osiguranje nezgode	6.525	(725)	5.800
Zdravstveno osiguranje	886	(79)	807
Osiguranje kopnenih motornih vozila - kasko	3.023	(408)	2.615
Osiguranje šinskih vozila	139	(110)	29
Osiguranje aviona – kasko	321	(308)	13
Osiguranje plovila – kasko	184	(53)	131
Osiguranje prevoza robe	1.667	(1.121)	546
Osiguranje od požara i elementarnih nepogoda	4.886	(3.585)	1.301
Ostala imovinska osiguranja	13.453	(1.651)	11.802
Osiguranje odg. od korišćenja motornih vozila	6	(4)	2
Osiguranje odgovornosti od korišćenja letilica	134	(42)	92
Osiguranje odgovornosti od korišćenja plovila	967	(679)	288
Opšte osiguranje od odgovornosti	313	(16)	297
Osiguranje jemstva	47	(4)	43
Osiguranje finansijskih gubitaka	38	(36)	2
Osiguranje pravne zaštite	7	(1)	6
Osiguranje pomoći na putu	517	(194)	323
	33.113	(9.016)	24.097

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

6. NETO PRIHODI OD OSTALIH USLUGA

U hiljadama EUR	2020.	2019.
Prihodi od usluga za obavljanje drugih poslova osiguranja	1.020	1.540
Prihodi od ostalih usluga	1	4
	<u>1.021</u>	<u>1.544</u>

Prihodi od usluga za obavljanje drugih poslova osiguranja uključuju sljedeće vrste usluga:

U hiljadama EUR	2020.	2019.
Prihodi prodaje zelenih kartona	503	724
Prihodi od ostalih usluga osiguranja	306	542
Prihodi od usluga procjene šteta	43	72
Prihodi od ukidanja ostalih tehničkih rezervisanja	168	199
	<u>1.020</u>	<u>1.540</u>

7. RASHODI NAKNADA ŠTETA

U hiljadama EUR	2020.	2019.
Obračunate bruto naknade šteta	(12.923)	(13.702)
Troškovi vezani za isplatu šteta	(1.294)	(1.248)
Umanjenje za prihode ostvarene iz bruto regresnih potraživanja	332	264
Umanjenje za udio saosiguravača i retrocesionara u naknadama šteta	2.301	2.372
Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete (+/-)	723	(1.151)
Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete za saosiguravajući i reosiguravajući dio (+/-)	(492)	621
Promjena bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete (+/-)	984	469
Promjena rezervisanja za troškove likvidacije šteta	(39)	(141)
Ukupno	<u>(10.408)</u>	<u>(12.516)</u>

U hiljadama EUR

Vrste osiguranja	2020.		
	Bruto štete	Udio reosiguranja	Neto štete
Osiguranje nezgode	5.331	(481)	4.850
Zdravstveno osiguranje	406	(41)	365
Osiguranje kopnenih motornih vozila - kasko	1.611	(174)	1.437
Osiguranje vazduhoplova	21	(50)	(29)
Osiguranje plovila – kasko	452	(434)	18
Osiguranje od požara i elementarnih nepogoda	451	(159)	292
Ostala imovinska osiguranja	793	(315)	478
Osiguranje odg. od korišćenja motornih vozila	4.636	(444)	4.192
Osiguranje marine	41	(1)	40
Opšte osiguranje od odgovornosti	192	(134)	58
Ostala osiguranja	283	(68)	215
Ukupno	<u>14.217</u>	<u>(2.301)</u>	<u>11.916</u>

U hiljadama EUR

Vrste osiguranja	2019.		
	Bruto štete	Udio reosiguranja	Neto štete
Osiguranje nezgode	5.303	(531)	4.772
Zdravstveno osiguranje	454	(34)	420
Osiguranje kopnenih motornih vozila - kasko	1.897	(188)	1.709
Osiguranje vazduhoplova	-	(6)	(6)
Osiguranje plovila – kasko	-	(1)	(1)
Osiguranje od požara i elementarnih nepogoda	408	(243)	165
Ostala imovinska osiguranja	1.039	(499)	540
Osiguranje odg. od korišćenja motornih vozila	5.501	(656)	4.845
Osiguranje marine	-	-	-
Opšte osiguranje od odgovornosti	22	(3)	19
Ostala osiguranja	326	(211)	115
Ukupno	<u>14.950</u>	<u>(2.372)</u>	<u>12.578</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

8. PROMJENE NETO TEHNIČKIH REZERVISANJA

U hiljadama EUR	2020.	2019.
Promjene drugih tehničkih rezervisanja	(146)	(49)
Ukupno	(146)	(49)

Promjene drugih tehničkih rezervisanja na dan 31. decembra 2020. godine se odnose na promjene rezervisanja za neistekle rizike, promjena rezervisanja za bonuse i popuste i promjena rezervi za izravnjanje rizika.

9. OSTALI TROŠKOVI, DOPRINOSI I REZERVISANJA

U hiljadama EUR	2020.	2019.
Troškovi za preventivu	97	89
Garantni fond	556	499
Troškovi nadzornog organa	355	304
Vatrogasni doprinos	39	47
Troškovi obezvređenja potraživanja od premija (napomena 18.2)	210	174
Troškovi obezvređenja ostalih potraživanja	64	125
Ukidanje rezervisanja za sudske sporove	-	-
Troškovi rezervisanja za sudske sporove (zaposleni)	46	205
Ukupno	1.367	1.443

10. TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA

10.1. Troškovi sticanja osiguranja

U hiljadama EUR	2020.	2019.
Troškovi pribave osiguranja	567	654
Amortizacija	331	351
Zarade zaposlenih	1.304	1.327
Troškovi socijalnog i penzijskog osiguranja	820	862
Ostali troškovi rada	232	95
Troškovi usluga fizičkih lica koji ne obavljaju djelatnost	32	31
Troškovi reprezentacije, reklame, sajmova	1.902	3.233
Troškovi materijala i energije	226	296
Troškovi usluga održavanja	276	224
Povraćaj troškova u vezi sa radnim odnosom	1	31
Troškovi intelektualnih usluga	41	44
Dažbine koje ne zavise od poslovnog rezultata	1	1
Troškovi usluga saobraćaja i veza	71	69
Troškovi premije osiguranja	103	132
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	3	2
Zakupnine	36	48
Troškovi usluga stručnog obrazovanja	1	15
Ostali troškovi usluga	192	173
	6.139	7.588

Društvo je za period koji se završava na dan 31. decembra 2020. godine prikazalo troškove sprovođenja osiguranja u iznosu 7.605 EUR dok je obračunati režijski dodatak 9.289 EUR.

10.2. Troškovi rada

U hiljadama EUR	2020.	2019.
Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih primanja zaposlenih	1.238	1.463
Porezi i doprinosi na isplaćene zarade	728	742
Drugi troškovi rada	456	58
	2.422	2.263

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

10. TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA (nastavak)

10.3. Ostali troškovi usluga

U hiljadama EUR	2020.	2019.
Troškovi konsultantskih usluga	149	234
Zakupnine	4	64
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	40	46
Premije osiguranja	73	53
Troškovi reklame, propagande i reprezentacije	116	223
Troškovi drugih usluga	136	176
	<u>518</u>	<u>796</u>

11. FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA

U hiljadama EUR	2020.	2019.
Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi:		
- Prihodi od kamata	723	854
- Dobici od finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	54	311
- Kamate po osnovu finansijskog lizinga	41	46
- Prihodi od dividendi i drugih udjela u dobitku	6	10
- Prihodi od zakupa investicionih nekretnina	162	122
	<u>986</u>	<u>1.343</u>
Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi:		
- Rashodi kamata po kreditima- matična kompanija	(143)	(236)
- Amortizacija investicionih nekretnina (Napomena 16.5)	(39)	(42)
- Obezvređene vrijednosti investicionih nekretnina (Napomena 16.5)	(157)	(48)
- Rashodi od umanjenja vrijednosti (diskontovanje)	(14)	(449)
- Ostali rashodi ulaganja	(1)	(5)
	<u>(354)</u>	<u>(780)</u>
Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi	632	563
Prihodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	592	441
Rashodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi:		
- Obezvređenje vrijednosti ulaganja u kapital povezanih pravnih lica (napomena 16.7)	(700)	(1.400)
- Ostali neposlovni i vanredni rashodi	(117)	(188)
	<u>(817)</u>	<u>(1.588)</u>
Neto finansijski rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	(225)	(1.147)
	<u>407</u>	<u>(584)</u>

Obezvređenje vrijednosti ulaganja u kapital povezanih pravnih lica za godinu završenu 31. decembra 2020. godine u iznosu od EUR 700 hiljada odnosi se na obezvređenje vrijednosti plasmana u povezano pravno lice Lovćen auto DOO, Podgorica.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

12. POREZ NA DOBIT

12.1. Komponente poreza na dobit

U hiljadama EUR	2020.	2019.
Porez na dobit – tekući porez	423	168
Porez na dobit – odloženi porez	11	57
	<u>434</u>	<u>225</u>

12.1.1. Usaglašavanje iznosa poreza na dobit i proizvoda rezultata poslovanja prije oporezivanja i propisane poreske stope

U hiljadama EUR	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Dobitak u bilansu uspjeha prije oporezivanja	4.373	869
Poreska stopa 9%	394	78
Troškovi koji se ne priznaju u poreske svrhe	104	175
Nabavke do EUR 300	17	15
Umanjenje po osnovu poreske konsolidacije	(40)	(52)
Ostale promjene	(41)	9
	<u>434</u>	<u>225</u>

Društvo je dana 24. decembra 2018.godine dobilo rješenje Poreske uprave broj 03/7-15376/2-18 kojim je odobreno poreska konsolidacija za 2020. godinu. Zakonom o porezu na dobit odobreno poresko konsolidovanje primjenjuje se najmanje pet godina. Ukupna obaveza poreza na dobit umanjena je za EUR 40 hiljade na osnovu konsolidovane poreske prijave.

Stanje odloženih poreskih obaveza po osnovu privremenih razlika na nematerijalnim ulaganjima, opremi i investicionim nekretninama i odloženih poreskih obaveza po osnovu promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju su prikazana u pregledu koji slijedi:

(U hiljadama EUR)	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Stanje na početku godine	406	353
Obračunati odloženi porez u toku godine	11	57
Obračunato poresko sredstvo po osnovu troškova obezvređenja investicionih nekretnina	-	(4)
	417	406
Odloženi porez po osnovu promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	24	92
Stanje na kraju godine	<u>441</u>	<u>498</u>

Društvo je od 1. januara 2019. godine započelo sa primjenom MSFI 16. Dana 14. februara 2020. godine Institut sertifikovanih računovođa Crne Gore („ISRCG“) je izdao obavještenje u vezi sa primjenom MSFI 16. U skladu sa navedenim, primjena navedenog MSFI 16 nije u zvaničnoj upotrebi u Crnoj Gori i ISRCG, iako je podržao njegovu raniju primjenu, je naveo da u Crnoj Gori nije prilagođena zakonska regulativa za primjenu navedenog standarda sa poreskog stanovišta. Dakle, do datuma usvajanja ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja u Zakonu o porezu na dobit i Pravilniku o razvrstavanju osnovnih sredstava po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije još uvijek nisu odrađena neophodna prilagođavanja. Iz navedenog razloga Društvo efekte proizašle po navedenom standardu nije primijenilo u poreske svrhe. Dakle, Društvo prilikom obračuna poreza na dobit kao i za obračun odložene poreske obaveze nije uzelo u obzir amortizaciju kako za poreske tako i za računovodstvene svrhe.

13. ZARADA PO AKCIJI

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Dobit za godinu u hiljadama EUR	3.939	644
Ponderisani prosječni broj akcija	1.828.634	1.828.634
Zarada po akciji u EUR	<u>2,1541</u>	<u>0,3522</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

14. NEMATERIJALNA IMOVINA

Nematerijalna ulaganja sa stanjem na dan 31. decembra 2020. i 2019. godine se odnose na softvere i licence. Kretanje na nematerijalnim ulaganjima za godine završene 31. decembra 2020. i 2019. prikazano je u narednoj tabeli:

U hiljadama EUR	<u>31. decembar 2020.</u>	<u>31. decembar 2019.</u>
Nabavna vrijednost		
Stanje, 1. januara	1.324	1.205
Nove nabavke	<u>44</u>	<u>118</u>
Stanje, 31. decembra	1.368	1.323
Ispravka vrijednosti		
Stanje, 1. januara	1.200	1.139
Amortizacija	<u>40</u>	<u>61</u>
Stanje, 31. decembra	1.240	1.200
Neto sadašnja vrijednost na dan 31. decembra	<u><u>128</u></u>	<u><u>123</u></u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

15. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA ZA NEPOSREDNO OBAVLJANJE DJELATNOSTI OSIGURANJA

U hiljadama EUR	Građevinski objekti	Neto sadašnja vrijednost budućih zakupa		Oprema u pripremi	Ukupno
			Oprema		
Stanje, 01. januara 2019. godine	7.615	-	4.575	-	12.190
Nove nabavke	-	820	-	-	820
Prenos	-	-	385	-	385
Prodaja	(24)	-	(267)	-	(291)
Stanje, 31. decembra 2019. godine	<u>7.591</u>	<u>820</u>	<u>4.693</u>	<u>-</u>	<u>13.104</u>
Stanje, 01. januar 2020. godine	7.591	820	4.693	-	13.104
Nove nabavke/povećanja	-	60	509	-	569
Prenos /Reklasifikacija	386	-	-	-	386
Isknjiženje	(580)	-	-	-	(580)
Prodaja	-	(39)	(286)	-	(325)
Stanje, 31. decembra 2020. godine	<u>7.397</u>	<u>841</u>	<u>4.916</u>	<u>-</u>	<u>13.154</u>
Ispravka vrijednosti					
Stanje, 1. januara 2019. godine	2.520	-	3.656	-	6.176
Amortizacija u toku godine	115	203	357	-	675
Prodaja	(4)	-	(202)	-	(206)
Stanje, 31. decembra 2019. godine	<u>2.631</u>	<u>203</u>	<u>3.811</u>	<u>-</u>	<u>6.645</u>
Amortizacija u toku godine	287	196	318	-	801
Prodaja	-	(16)	(80)	-	(96)
Stanje, 31. decembra 2020. godine	<u>2.918</u>	<u>383</u>	<u>4.049</u>	<u>-</u>	<u>7.350</u>
Neto sadašnja vrijednost					
Stanje, 31. decembra 2020. godine	<u>4.620</u>	<u>458</u>	<u>867</u>	<u>-</u>	<u>5.804</u>
Stanje, 31. decembra 2019. godine	<u>4.960</u>	<u>617</u>	<u>882</u>	<u>-</u>	<u>6.459</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

16. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA

U hiljadama EUR	<u>31. decembar 2020.</u>	<u>31. decembar 2019.</u>
Dugoročna finansijska ulaganja kapitala i tehničkih rezervi		
- Obveznice, odnosno dužničke hartije od vrijednosti	18.472	21.879
- Akcije, odnosno vlasničke hartije od vrijednosti	396	381
- Dugoročna finansijska ulaganja	795	1.182
- Ostala dugoročna finansijska ulaganja	214	196
- Udjeli i učešća – Nacionalni biro osiguravača	50	50
- Investicione nekretnine i druge nekretnine, postrojenja i oprema, koji nisu namijenjeni za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja	2.225	2.003
- Potraživanja po osnovu prodaje investicionih nekretnina – finansijski lizing	1.138	1.223
	<u>23.290</u>	<u>26.914</u>
Dugoročna finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana društva	1.580	1.580
	<u>24.870</u>	<u>28.494</u>

16.1. Obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti

Obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine u iznosu EUR 18.472 hiljada (31. decembra 2019. godine: EUR 21.879 hiljade) odnose se na obveznice koje je izdalo Ministarstvo finansija Crne Gore, EUR 2.042 hiljada čiji je rok dospijeaća 22. april 2024. godine, EUR 6.442 hiljada sa rokom dospijeaća 21. april 2025. godine, EUR 2.260 hiljada sa rokom dospijeaća 22. april 2026. godine, EUR 6.746 hiljada sa rokom dospijeaća 03. oktobar 2029. godine, EUR 982 hiljada sa rokom dospijeaća 16. decembar 2027. godine.

16.2. Akcije

Ulaganja u kapital drugih pravnih lica – akcije na dan 31. decembra 2020. godine i 31. decembra 2019. godine prikazana su u sljedećem pregledu:

U hiljadama EUR	<u>Procenat učešća</u>	<u>31. decembar 2020.</u>	<u>31. decembar 2019.</u>
Prva banka Crne Gore – osnovana 1901 AD, Podgorica	2,3181	293	307
Akcionarsko društvo za reosiguranje Dunav RE, Beograd – Republika Srbija	0,7780	102	73
Luka Bar AD, Bar	0,0056	1	1
		<u>396</u>	<u>381</u>

16.3. Dugoročna finansijska ulaganja

Dugoročna potraživanja od strateških partnera na dan 31. decembra 2020. godine u iznosu EUR 795 hiljada (31. decembra 2019.: EUR 1.182 hiljada) se odnose na sredstva preventive koja se daju strateškim partnerima – tehničkim centrima za provjeru motornih vozila u cilju preventivnog djelovanja na smanjenju broja neispravnih vozila u saobraćaju i izbjegavanje mogućih rizika. Rok vraćanja sredstava kreće se od 2 do 5 godina uz kamatnu stopu od 4,5% na godišnjem nivou. Društvo uglavnom kao sredstvo obezbjeđenja urednog vraćanja navedenih plasmana ima upisane hipoteke nad nepokretnostima strateških partnera.

16.4. Ostala dugoročna finansijska ulaganja

Ostala dugoročna finansijska ulaganja sa stanjem na dan 31. decembra 2020. i 2019. godine uključuju umjetnička djela u iznosu EUR 213 hiljada (2019.: EUR 195 hiljada).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

16. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA (nastavak)

16.5. Investicione nekretnine i druge nekretnine, postrojenja i oprema, koji nisu namijenjeni za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja

U hiljadama EUR	Zemljište	Građevinski objekti	Investicije u toku	Ukupno
Nabavna vrijednost				
Stanje, 1. januara 2019.	34	3.739	42	3.815
Povećanje	94	146	63	303
Prodaja	-	(653)	-	(653)
Stanje, 31. decembra 2019.	128	3.232	105	3.465
Reklasifikacija	-	237	-	237
Povećanje	-	54	-	54
Prodaja	-	-	-	-
Stanje, 31. decembra 2020.	128	3.523	105	3.756
Ispravka vrijednosti				
Stanje, 1. januara 2019.	-	1.605	-	1.605
Obezvredjenje (Napomena 11)	18	30	-	48
Prodaja	-	(261)	-	(261)
Amortizacija (Napomena 11)	-	42	28	70
Stanje, 31. decembra 2019.	18	1.416	28	1.462
Obezvredjenje (Napomena 11)	34	123	-	157
Prodaja	-	(162)	-	(162)
Amortizacija (Napomena 11)	-	39	35	74
Stanje, 31. decembra 2020.	52	1.416	63	1.531
Neto sadašnja vrijednost				
Stanje, 31. decembra 2020.	76	2.107	42	2.225
Stanje, 31. decembra 2019.	110	1.816	77	2.003

Pregled neto ostvarenog rezultata po osnovu investicionih nekretnina prikazan je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama EUR	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Prihodi od izdavanja investicionih nekretnina	108	101
Rashodi poreza na imovinu	(18)	(19)
Amortizacija investicionih nekretnina	(39)	(42)
	<u>51</u>	<u>40</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

16. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA (nastavak)

16.6 Potraživanja po osnovu prodaje investicionih nekretnina – finansijski lizing

Potraživanja po osnovu prodaje investicionih nekretnina fizičkim licima na dan 31. decembra 2020. i 31. decembra 2019. godine u cjelosti se odnose na prodane investicione nekretnine – stambene objekte u Nikšiću u skladu sa ugovorima o prodaji nepokretnosti kojima je precizirano sljedeće:

- plaćanje se vrši u jednakim mjesečnim ratama;
- period otplate je od 10 do 20 godina;
- prosječna interna stopa prinosa iznosi 3% na godišnjem nivou;
- nakon naplate posljednje rate, vlasništvo nad stambenim objektima prelazi na kupca.

U pregledu koji slijedi prikazana su dugoročna potraživanja sa stanjem na dan 31. decembra 2020. i 2019. godine:

U hiljadama EUR	31. decembar	
	2020.	1. decembar 2019.
Dugoročna potraživanja po osnovu finansijskog lizinga	1.523	1.683
Dugoročna potraživanja stambeni krediti radnicima	-	4
Minus: Tekuće dospijeće (napomena 18.6)	(134)	(130)
Minus: Efekat diskontovanja – finansijski lizing	(251)	(334)
	<u>1.138</u>	<u>1.223</u>

Dospijeće dugoročnih potraživanja bez efekta diskontovanja po osnovu lizinga sa stanjem na dan 31. decembra 2020. i 2019. godine prikazano je u narednoj tabeli:

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
- do jedne godine	134	130
- od jedne do dvije godine	263	268
- od dvije do tri godine	168	131
- od tri do četiri godine	139	135
- od četiri do pet godina	143	138
- od pet godina do deset godina	168	271
- od deset do petnaest godina	278	360
- od petnaest do dvadeset godina	96	120
	<u>1.389</u>	<u>1.553</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

16. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA (nastavak)

16.7. Dugoročna finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana društva

Dugoročna finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana društva odnose se na sljedeća ulaganja:

U hiljadama EUR	Procenat učešća	31. decembar	
		2020.	31. decembar 2019.
Akcionarsko društvo za osiguranje Lovčen-životna osiguranja, Podgorica	100%	1.580	1.580
Lovčen auto doo, Podgorica	100%	12.150	11.450
		13.730	13.030
Obezvredjenje vrijednosti Lovčen auto doo, Podgorica:		(12.150)	(11.450)
		1.580	1.580

Akcionarsko društvo za osiguranje „Lovčen - životna osiguranja“, Podgorica osnovano je 24. decembra 2010. godine i upisalo se u Centralni registar Privrednog suda u Podgorici pod brojem 4-0009247/001. Djelatnost Društva čine poslovi životnih osiguranja: osiguranje života, rentno osiguranje, dopunsko osiguranje lica uz osiguranje života i druge vrste životnih osiguranja. Društvo je 30. decembra 2010. godine zaključilo Ugovor o prenosu portfelja sa Akcionarskim društvom za osiguranje „Lovčen - životna osiguranja“, Podgorica po kome je utvrđen prenos portfelja poslova životnih osiguranja u skladu sa Zakonom o osiguranju. Društvo je osnivač i jedini vlasnik Akcionarskog društvo za osiguranje „Lovčen - životna osiguranja“, Podgorica.

Društvo je 18. oktobra 2002. godine osnovalo Lovčen auto d.o.o., Nikšić čija je osnovna djelatnost tehničko ispitivanje i analiza vozila. U skladu sa zakonskom regulativom, Lovčen auto d.o.o., Nikšić je bio u obavezi da promjeni organizacioni oblik u akcionarsko društvo, što je i učinjeno 5. aprila 2011. godine, kada je i njegovo sjedište prebačeno u Podgoricu. Sve navedene promjene registrovane su istog dana u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici, pod registarskim brojem 04-0009285/002.

Dana 20. jula 2018. godine Poreska uprava - Centralni registar privrednih subjekata u Podgorica na osnovu člana 83 i 86 Zakona o privrednim društvima (Sl.list RCG, br.6/02 i Sl.list 17/07.40/11) rješavajući po prijavi za registraciju promjene oblika obavlja privredne djelatnosti Lovčen auta, nakon sprovedenog postupka restrukturiranja promjenom oblika organizovanja izdala je Rješenje broj 5-0844141/037 kojim se registruje promjena oblika obavljanja privredne djelatnosti Akcionarsko društvo Lovčen auto PIB 02830043 u Društvo sa ograničenom odgovornošću Lovčen auto, registarski broj 50844141.

Dana 14. septembra 2020. godine na Skupštini Lovčen auta DOO donijeta je Odluka o povećanju osnovnog kapitala društva sa ograničenom odgovornošću Lovčen auta u ukupnom iznosu EUR 400 hiljada. Takođe, dana 06. aprila 2020. godine na Skupštini Lovčen auta DOO donijeta je Odluka o povećanju osnovnog kapitala društva sa ograničenom odgovornošću Lovčen auta u ukupnom iznosu od EUR 300 hiljada i nakon povećanja osnivački ulog Lovčen auta iznosi EUR 12.150 hiljada. Gubitak od ulaganja u zavisna Društva od EUR 700 hiljada priznat je u okviru rashoda od ulaganja sredstava tehničkih rezervi (napomena 11). Povećanje kapitala Lovčen auta DOO registrovano je rješenjima Ministarstva finansija, Poreska uprava - Centralni registar privrednih subjekata.

16.8. Udjeli i učešća – Nacionalni biro osiguravača

U hiljadama EUR	Procenat učešća	31. decembar	
		2020.	31. decembar 2019.
Nacionalni biro osiguravača Crne Gore	16,67%	50	50
		50	50

17. KRATKOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA

Kratkoročna finansijska ulaganja na dan 31. decembar 2020. godine odnose se na obveznice koje je izdalo Ministarstvo finansija Crne Gore u iznosu od EUR 2.924 hiljada čiji je rok dospijanja 10. mart 2021.godine i kratkoročni dio ulaganja u zavisno društvo Lovčen auto doo u iznosu EUR 351 hiljade

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

18. KRATKOROČNA SREDSTVA

U hiljadama EUR	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Gotovinska sredstva	2.850	2.246
Kratkoročna potraživanja:		
- Kratkoročna potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja	3.241	3.586
- Kratkoročna potraživanja za udjele u naknadama šteta	2.880	3.147
- Druga kratkoročna potraživanja iz poslova osiguranja	276	228
- Kratkoročna potraživanja iz finansiranja	1.063	990
- Druga kratkoročna potraživanja	602	381
	8.062	8.332
Ukupno	10.912	10.578

18.1. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U hiljadama EUR	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Žiro račun	2.809	822
Devizni račun	41	23
Gotovinski ekvivalenti-depoziti	-	1.400
Blagajna	-	1
Ukupno	2.850	2.246

18.2. Kratkoročna potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja

U hiljadama EUR	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Potraživanja po osnovu premija osiguranja	6.484	7.080
Ostala potraživanja	3	3
	6.487	7.083
Obezvredjenje vrijednosti:	(3.246)	(3.497)
	3.241	3.586

Starosna struktura dospjelih potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja sa stanjem na dan 31. decembra 2020. i 2019. godine prikazana je u sljedećem pregledu:

U hiljadama EUR	Dani kašnjenja	% Obezvredjenja vrijednosti	31. decembar 2020.		31. decembar 2019.	
			Ukupno	Obezvredjenje vrijednosti	Ukupno	Obezvredjenje vrijednosti
Nedospjela potraživanja			1.547	-	1.667	-
od 0-90	0		1.084	-	1.307	-
od 91-180	25		525	131	487	121
od 181-270	50		306	153	379	190
od 271-365	75		240	180	216	162
preko 365	100		2.782	2.782	3.024	3.024
			6.484	3.246	7.080	3.497

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

18. KRATKOROČNA SREDSTVA (nastavak)
18.2. Kratkoročna potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja (nastavak)

Kretanje na obezvređenju vrijednosti potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja prikazano je u pregledu koji slijedi:

U hiljadama EUR	31. decembar	
	31. decembar 2020.	2019.
Stanje, na početku godine	3.497	3.508
Promjena obezvređenje u toku godine (Napomena 9)	210	174
Otpis u toku godine	(461)	(185)
Stanje, na kraju godine	3.246	3.497

18.3. Kratkoročna potraživanja za udjele u naknadama šteta

U hiljadama EUR	31. decembar	31. decembar
	2020.	2019.
Kratkoročna potraživanja za udjele u naknadama šteta iz reosiguranja - povezana lica	2.784	3.051
Kratkoročna potraživanja za udjele u naknadama šteta iz reosiguranja – ostali	92	92
Kratkoročna potraživanja za udjele u naknadama šteta iz saosiguranja	4	4
	2.880	3.147

18.4. Regresna potraživanja i potraživanja za uslužne štete

U hiljadama EUR	31. decembar	31. decembar
	2020.	2019.
Regresna potraživanja	156	169
Potraživanja za uslužne štete	307	259
	463	428
Obezvređenje vrijednosti:	(187)	(200)
	276	228

18.5. Kratkoročna potraživanja iz finansiranja

U hiljadama EUR	31. decembar	31. decembar
	2020.	2019.
Potraživanja od strateških partnera	442	369
Potraživanja od povezanih lica - Lovćen auto DOO, Podgorica (Napomena 25)	350	345
	792	714
Obezvređenje vrijednosti:	(155)	(211)
	637	503
Kratkoročna potraživanja za kamate	426	487
	1.063	990

Potraživanja od strateških partnera na dan 31. decembra 2020. godine u iznosu EUR 442 hiljada (31. decembra 2019.: EUR 369 hiljada) se odnose na sredstva preventive koja se daju strateškim partnerima – tehničkim centrima za provjeru motornih vozila u cilju preventivnog djelovanja na smanjenju broja neispravnih vozila u saobraćaju i izbjegavanje mogućih rizika. Rok vraćanja sredstava kreće se od 2 do 5 godina uz kamatnu stopu od 4,5% na godišnjem nivou. Društvo uglavnom kao sredstvo obezbjeđenja urednog vraćanja navedenih plasmana ima upisane hipoteke nad nepokretnostima strateških partnera.

Društvo je dana 23. januara 2019. godine zaključilo ugovor o davanju sredstava preventive u iznosu od EUR 1.038 hiljada sa Lovćen autom DOO, kojim je određen rok vraćanja zajma do 31. decembra 2021.godine. Godišnja kamatna stopa iznosi 1,3%. Tekuće dospjeće za Lovćen auto po osnovu sredstava preventive na dan 31. decembra 2020. godine iznosi EUR 350 hiljada.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

18. KRATKOROČNA SREDSTVA (nastavak)

18.6. Druga kratkoročna potraživanja

U hiljadama EUR	31. decembar	
	31. decembar 2020.	2019.
Potraživanja po osnovu prodaje investicionih nekretnina – finansijski lizing (tekuće dospijeće: Napomena 16.6)	137	130
Dati avansi za usluge posredovanja u prodaji osiguranja Obezvredjenje vrijednosti:	69 (57)	162 (158)
	<u>12</u>	<u>4</u>
Potraživanja po osnovu zakupa poslovnih prostorija	83	173
Potraživanja od Lovćen auta po cesijama	16	22
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	145	91
	<u>244</u>	<u>286</u>
Obezvredjenje vrijednosti:	(74)	(70)
	<u>170</u>	<u>216</u>
Potraživanja od zaposlenih	-	14
Ostala potraživanja	734	361
Ispravka potraživanja za ostala potraživanja	(451)	(344)
	<u>283</u>	<u>31</u>
	<u>602</u>	<u>381</u>

19. UDIO REOSIGURAVAČA U TEHNIČKIM REZERVAMA

U hiljadama EUR	31. decembar	
	31. decembar 2020.	2019.
Udio reosiguranja u prenosnoj premiji	2.272	1.682
Udio reosiguranja u rezervisanim štetama	1.974	2.467
	<u>4.246</u>	<u>4.149</u>

20. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

U hiljadama EUR	31. decembar	
	31. decembar 2020.	2019.
Razgraničeni troškovi sticanja osiguranja	2.598	2.399
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	94	172
	<u>2.692</u>	<u>2.571</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

21. KAPITAL

U hiljadama EUR	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Akcijski kapital - obične akcije	10.460	10.460
Revalorizacione rezerve	55	895
Prenešeni gubitak iz prethodnih godina	(1.833)	(2.477)
Dobit tekuće godine	3.939	644
Neto capital	12.621	9.522

Društvo je dana 3. jula 2020. godine Komisiji za tržište kapitala podnijelo zahtjev za evidentiranje emisije akcija radi zamjene postojećih akcija u cilju promjene i izjednačavanja njihove nominalne vrijednosti – homogenizacija akcija. Komisija za tržište kapitala je dana 15. jula 2020. godine donijela Rješenje o evidentiranju emisije akcija po osnovu zamjene tako da se:

- 1.501.081 običnih akcija simbola trgovine LOVN, nominalne vrijednosti: EUR 2,1314 zamjenju sa 1.501.081 običnih akcija simbol trgovine LOVH, nominalne vrednosti od EUR 5,7201 po akciji;
- 327.553 običnih akcija simbola trgovine LOVO, nominalne vrijednosti: EUR 22,1661, zamjenju sa 327.533 običnih akcija simbol trgovine LOVH, nominalne vrednosti EUR od 5,7201 po akciji.

Svaka akcija daje pravo na jedan glas u Skupštini akcionara Društva.

Prema izvodu iz Centralne Depozitarne Agencije Crne Gore pregledi akcionara na dan 31. decembra 2020. godine i 31. decembra 2019. godine dati su u sljedećim tabelama:

Simbol trgovine: LOVH**U hiljadama EUR**

	31. decembar 2020.		Vrijednost
	Broj akcija	%	
Triglav Int Holding d.d. Ljubljana	1.811.543	99,06	10.362
Otvoreni investicioni fond HLT Fond	8.698	0,47	50
Jugopetrol AD, Podgorica	1.953	0,10	11
Ostalo	6.440	0,37	37
	1.828.634	100	10.460

Simbol trgovine: LOVO**U hiljadama EUR**

	31. decembar 2020.		Vrijednost
	Broj akcija	%	
Triglav Int Holding d.d. Ljubljana	311.543	95,11	6.906
Otvoreni investicioni fond HLT Fond	8.698	2,66	193
Jugopetrol AD, Podgorica	1.953	0,60	43
Ostalo	5.359	1,80	119
	327.553	100	7.261

Simbol trgovine: LOVN**U hiljadama EUR**

	31. decembar 2020.		Vrijednost
	Broj akcija	%	
Triglav Int Holding d.d. Ljubljana	1.500.000	99,93	3.197
Otvoreni investicioni fond Moneta	1.013	0,06	2
VIP broker-diler	68	0,01	-
	1.501.081	100,00	3.199

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

21. KAPITAL (nastavak)

Adekvatnost kapitala

U hiljadama EUR	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
I OSNOVNI KAPITAL (1 + 2 + 3 + 4 - 5 - 6 - 7-8)	8.500	7.860
1. Akcijski kapital društva za osiguranje	10.460	10.460
2. Rezerve kapitala koje se ne odnose na obaveze iz osiguranja	-	-
3. Rezerve iz dobiti	-	-
4. Prenešena dobit iz prethodnih godina	-	-
5. Otkupljene sopstvene akcije	-	-
6. Nematerijalna imovina	128	123
7. Prenešeni gubitak i gubitak tekuće godine	1.832	2.477
8. Razlika nediskontovanih i diskontovanih tehničkih rezervi za rezervisane štete	-	-
II DOPUNSKI KAPITAL (1 + 2 + 3 + 4)	-	-
1. Akcijski kapital uplaćen na osnovu kumulativnih povlašćenih akcija	-	-
2. Podređeni dužnički instrumenti	-	-
3. Rezerve kapitala povezane sa kumulativnim povlašćenim akcijama	-	-
4. Druge stavke	-	-
III GARANTNI KAPITAL (I+II)	8.500	7.860
IV STAVKE ODBITKA (1+2+3)	1.580	1.580
1. Udjeli u drugim društvima za osiguranje, društvima za reosiguranje, bankama, brokerskim i dilerskim društvima, društvima za upravljanje i drugim finansijskim institucijama, ako ti udjeli prelaze iznos od 20% učešća u kapitalu i ulaze u obračun adekvatnosti kapitala tih društava	1.580	1.580
2. Ulaganja u podređene dužničke instrumente i druga ulaganja u društva iz tačke 1 ovog stava, koja se uzimaju u obzir pri obračunu adekvatnosti kapitala tih društava	-	-
3. Akcije koje se ne kotiraju na organizovanim tržištima i druga sredstva koja nije moguće koristiti za izmirenje dospjelih novčanih obaveza	-	-
V KAPITAL (I+II-IV)	6.920	6.280

Društvo je dužno da izračunava marginu solventnosti u skladu sa Pravilnikom o načinu obračuna margine solventnosti („Sl. List CG“ br.14/13) i da u svom poslovanju obezbijedi da margina solventnosti uvijek bude u visini koju je utvrdio regulatorni organ. Cjelokupni obračun margine solventnosti sastoji se iz obračuna na osnovu premijskog faktora i obračuna na osnovu štetnog faktora.

OBRAČUN MARGINE SOLVENTNOSTI

U hiljadama EUR	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Margina solventnosti (premijski metod)	4.329	4.577
Margina solventnosti (metod šteta)	3.060	3.291
Margina solventnosti 31. decembra 2019. godine	4.577	4.241
Iznos osnovnog kapitala propisan Zakonom	3.000	3.000
Propisana margina solventnosti (najveći iznos od prethodna tri)	4.329	4.577

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

21. KAPITAL (nastavak)

Izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju („Sl. List CG“ br.45/12, 06/13, 55/16) propisano je da akcijski kapital društva za osiguranje koje obavlja sve zakonom propisane poslove neživotnih osiguranja ne može biti manji od EUR 3.000 hiljade.

UTVRĐIVANJE ADEKVATNOSTI KAPITALA

U hiljadama EUR	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Garantni capital	8.500	7.860
1/3 margina solventnosti	1.443	1.526
Minimalni akcijski capital	3.000	3.000

Društvo za osiguranje dužno je da kapital održava najmanje u visini margine solventnosti. Garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti. Društvo za osiguranje dužno je da garantni kapital održava najmanje u visini akcijskog kapitala propisanog Zakonom o osiguranju.

Tehničke rezerve Društva sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine su 106.35% pokrivene sredstvima dozvoljenih ulaganja, čime Društvo ispunjava minimalno propisane zahtjeve kada su deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi u pitanju na navedeni datum.

U skladu sa navedenim, Društvo na dan 31. decembra 2020. godine je kapitalski adekvatno.

22. REZERVISANJA

U hiljadama EUR	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Bruto tehničke rezerve:		
- Bruto prenosne premije	13.054	13.103
- Bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete	6.189	6.912
- Bruto rezervisanja za nastale i neprijavljene štete	7.679	8.663
- Bruto rezervisanja za troškove likvidacije šteta	1.327	1.289
	15.195	16.864
- Bruto rezervisanja za izravnjanje rizika	16	16
- Bruto ostala druga osiguravajuća tehnička rezervisanja	255	110
	28.520	30.093
Ostala rezervisanja:		
- Rezervisanja za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine	813	574
- Rezervisanja za sudske sporove (napomena 26c)	210	239
- Ostala rezervisanja	86	123
	1,109	936
	29.629	31.029

22.1. Bruto prenosne premije

Promjene na prenosnim premijama osiguranja u toku godine bile su sljedeće:

U hiljadama EUR	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Stanje 1. januara	13.103	12.027
Promjena na prenosnim premijama	(49)	1.076
Stanje, 31. decembra	13.054	13.103

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

22. REZERVISANJA (nastavak)

22.2. Bruto rezervisane štete

Promjene na rezervisanim štetama osiguranja u toku godine bile su sljedeće:

U hiljadama EUR	31. decembar	31. decembar 2019.
	2020.	
Stanje 1. januara	16.864	16.041
Rezervisanja u toku perioda	(1.669)	823
Stanje, 31. decembra	15.195	16.864

22.3. Rezervisanja za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine

Promjene na rezervisanja za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine osiguranja u toku godine bile su sljedeće:

U hiljadama EUR	31. decembar	31. decembar 2019.
	2020.	
Stanje 1. januara	574	513
Rezervisanja u toku perioda	239	61
Stanje 31. decembra	813	574

Rezervisanja za penzije, jubilarne nagrade, godišnje odmone i otpremnine u iznosu EUR 574 hiljade sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine izvršena su na osnovu sadašnje vrijednosti očekivanih budućih isplata zaposlenima po osnovu otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjavanja uslova i jubilarnih nagrada. Prema kolektivnom ugovoru Društvo isplaćuje otpremninu nakon ispunjavanja uslova za odlazak u penziju u visini od 6 prosječnih plata ostvarenih u Društvu.

Sadašnja vrijednost očekivanih budućih isplata otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjavanja uslova utvrđena je od strane ovlaštenog aktuara sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine u skladu sa pravilima aktuarske matematike. Tehničke osnove korišćene za obračunavanje sadašnje vrijednosti očekivanih budućih isplata uključuju primjenu:

- fluktucija zaposlenih 2,12% (31. decembra 2019.: 1,69%);
- godišnje kamatne stope od 1,5% za diskontovanje očekivanih budućih isplata zaposlenima (31. decembra 2019.: 2,18%).

23. KRATKOROČNE OBAVEZE

U hiljadama EUR	31. decembar	31. decembar
	2020.	2019.
Kratkoročne obaveze iz neposrednih poslova osiguranja	227	245
Kratkoročne obaveze za premije iz saosiguranja i reosiguranja	2.375	2.535
Kratkoročne obaveze za udjele u naknadama šteta	1.439	1.420
Druge kratkoročne obaveze iz poslova osiguranja	1.751	1.571
	5.792	5.771

Druge kratkoročne obaveze iz poslova osiguranja sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine u iznosu od EUR 1.751 hiljadu obuhvataju kratkoročni dio obaveza nastalih prilikom primjene MSFI 16 u iznosu od EUR 318 hiljada.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

24. DUGOROČNE OBAVEZE IZ FINANSIRANJA I POSLOVANJA

U hiljadama EUR	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Obaveze prema matičnom društvu	3.568	5.105
Druge finansijske obaveze	151	449
Obaveze za odloženi porez	441	498
	<u>4.160</u>	<u>6.052</u>

Društvo je zaključilo Ugovor o zajmu sa Zavarovalnicom Triglav 24. decembra 2014. godine. Navedenim Ugovorom odobren je zajam u maksimalnom iznosu od EUR 11.000 hiljada na period od 5 godina, odnosno do 31. decembra 2020. godine. Nakon Ugovora Društvo je 10. jula 2020. godine zaključilo Aneks Ugovora o zajmu kojim je utvrđena kamatna stopa na iznos iskorišćenog zajma od 3,25 % i rok dospjeća zajma 31. decembra 2024. godine. Društvo je u toku 2020. godine izvršilo povrat dijela kredita Zavarovalnici Triglav u iznosu od EUR 1.500 hiljada. Ukupna obaveza Društva na dan 31. decembra 2020. godine iznosi EUR 3.568 hiljada. Na dan 31. decembra 2019. godina obaveza po ovom kreditu u iznosu od EUR 5.105 hiljada.

Druge finansijske obaveze sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine u iznosu od EUR 151 odnose se na dugoročni dio obaveze za zakupe nastale primjenom MSFI 16.

25. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Pri sastavljanju ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja, pravna lica se tretiraju kao povezana ukoliko jedno pravno lice ima mogućnost kontrolisanja drugog pravnog lica ili vrši značajan uticaj na finansijske i operativne odluke drugog lica. Prilikom razmatranja svih mogućih vrsta odnosa između povezanih pravnih lica, pažnja se usmjerava na suštinu odnosa, a ne samo na pravnu formu.

Povezana pravna lica mogu ulaziti u transakcije, koje možda nepovezana lica ne bi vršila i transakcije sa povezanim pravnim licima mogu se obavljati pod drugačijim uslovima i u drugačijim iznosima u odnosu na iste transakcije sa nepovezanim pravnim licima.

Priroda odnosa između onih povezanih lica sa kojima je Društvo ušlo u transakcije većeg obima ili sa njima ima značajnija neizmirena salda na dan 31. decembra 2020. godine je prikazana u tabeli niže. Transakcije sa povezanim pravnim licima su izvršene tokom redovnog toka poslovanja ili pod normalnim tržišnim uslovima.

Salda i transakcije sa povezanim pravnim licima Društva na dan i za godinu završenu 31. decembra 2020. godine i 31. decembra 2019. godine su prikazane kao što slijedi:

a) Salda na računima sa povezanim pravnim licima

U hiljadama EUR		31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Obaveze	Naziv povezanog lica		
Obaveze za premiju reosiguranja	Zavarovalnica "Triglav" DD Ljubljana	542	419
Obaveze za premiju reosiguranja	Pozavarovalnica "Triglav RE" DD Ljubljana	1,622	1.598
	Pozavarovalnica "Triglav RE" DD Ljubljana	1.439	1.420
Ostale obaveze-kredit	Zavarovalnica "Triglav" DD Ljubljana	3,567	5.105
Obaveze po osnovu zakupa	Lovčen - životna osiguranja AD, Podgorica	7	7
Udio reosiguravača u prenosnoj premiji	Pozavarovalnica "Triglav RE" DD Ljubljana	298	296
Udio reosiguravača u rezervisanim štetama	Pozavarovalnica "Triglav RE" DD Ljubljana	183	221
Ostale obaveze	Triglav osiguranje Beograd	15	13
Obaveze za uslužne štete	Triglav osiguranje Sarajevo	3	6
Ostale obaveze	In Pro doo Podgorica	-	1
Ostale obaveze	Lovčen auto doo	18	160
Udio reosiguravača u rezervisanim štetama	Zavarovalnica "Triglav" DD Ljubljana	-	1.226
		<u>7,694</u>	<u>10.472</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

25. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

a) Salda na računima sa povezanim pravnim licima (nastavak)

U hiljadama EUR				
Potraživanja	Naziv povezanog lica	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.	
Potraživanja po osnovu učešća u nastalim štetama iz reosiguranja	Pozavarovalnica "Triglav RE" DD Ljubljana	2,793	2.829	
Potraživanja po osnovu učešća u nastalim štetama iz reosiguranja	Zavarovalnica "Triglav" DD Ljubljana	(9)	221	
Potraživanje za plasman	Lovčen auto AD Podgorica	350	671	
Potraživanja za zakup	Lovčen auto AD	13	-	
Potraživanja po preuzetim cesijama	Lovčen auto AD	16	22	
Ostala potraživanja	Triglav osiguranje Beograd	-	21	
Potraživanja za uslužne štete	Triglav osiguranje Zagreb	1	5	
		<u>3,164</u>	<u>3.769</u>	

b) Transakcije sa povezanim pravnim licima

U hiljadama EUR				
Prihodi	Naziv povezanog lica	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.	
Prihodi po osnovu učešća u likvidiranim štetama	Zavarovalnica „Triglav“ DD Ljubljana	447	684	
Prihodi po osnovu učešća u likvidiranim štetama	Pozavarovalnica „Triglav RE“ DD Ljubljana	1,347	1.532	
Prihodi od provizija po ugovoru o reosiguranju	Zavarovalnica „Triglav“ DD Ljubljana	439	249	
Prihodi od provizija po ugovoru o reosiguranju	Pozavarovalnica „Triglav RE“ DD Ljubljana	1,239	1.366	
Prihodi po osnovu zakupa	Lovčen auto DOO, Podgorica	78	71	
Prihodi od kamate	Lovčen auto DOO, Podgorica	7	13	
Ostali prihodi	Lovčen – životna osiguranja AD, Podgorica	7	7	
Ostali prihodi	Triglav osiguranje Beograd	3	6	
Ostali prihodi	Triglav osiguranje Skoplje	-	1	
Promjena udjela u rezervisanim štetama	Pozavarovalnica „Triglav“ RE DD Ljubljana	2	(39)	
Promjena udjela u prenosnoj premiji	Pozavarovalnica „Triglav“ RE DD Ljubljana	38	96	
Ostali prihodi	Triglav osiguranje Zagreb	1	3	
		<u>3.608</u>	<u>3.989</u>	
Rashodi	Naziv povezanog lica	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.	
Rashodi reklama	Lovčen auto doo, Podgorica	-	140	
Rashodi premija reosiguranja	Zavarovalnica „Triglav“ DD Ljubljana	5,349	3.054	
Rashodi premija reosiguranja	Pozavarovalnica „Triglav RE“ DD Ljubljana	3.659	3.774	
Rashodi po osnovu zakupa	Lovčen – životna osiguranja AD, Podgorica	-	-	
Rashodi po osnovu raznih troškova	Zavarovalnica „Triglav“ DD Ljubljana	143	236	
Rashodi po osnovu raznih troškova	Triglav osiguranje Skoplje	1	-	
Rashodi po osnovu raznih troškova	Triglav osiguranje Beograd	14	25	
Rashodi po osnovu raznih troškova	Triglav osiguranje Zagreb	1	6	
Rashodi po osnovu raznih troškova	Triglav osiguranje Sarajevo	6	6	
		<u>9.173</u>	<u>7.241</u>	

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

25. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

c) Transakcije sa povezanim fizičkim licima

Područje transakcija	Položaj povezanog lica	Iznos u hiljadama EUR
Potraživanja		
Potraživanja po osnovu premije osiguranja	Zaposleni	6
Stambeni kredit	Zaposleni	13
Potraživanja po osnovu stana u Nikšiću	Zaposleni	15
		<u>34</u>
Rashodi		
Troškovi (sl. putovanja, dnevnice, pomoć, sponzorstva, stručno usavršavanje, jubilarne nagrade)	Zaposleni	123
		<u>123</u>

d) Naknade rukovodstvu

Bruto zarade isplaćene ključnom rukovodstvu za njihove usluge pružene tokom 2020. godine iznose EUR 1.033 hiljade (2019.: EUR 972 hiljade).

26. POTENCIJALNE OBAVEZE I RIZICI POSLOVANJA

a) Oporezivanje

Poreski sistem Crne Gore je u procesu kontinuirane revizije i izmjena. Međutim, još uvijek postoje različita tumačenja poreskih propisa. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima.

b) Polise osiguranja

Društvo posjeduje polise osiguranja imovine, poslovanja i zaposlenih u pogledu rizika koji se mogu osigurati.

c) Sudski sporovi

Društvo sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine, vodi sudske sporove u kojima se javlja kao tužilac i tuženi.

Po procjeni rukovodstva, ukupna vrijednost sudskih sporova, bez procijenjenih efekata zateznih kamata, u kojima je Društvo tužena strana iznosi EUR 210 hiljada. Društvo je sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine izvršilo rezervisanje u iznosu EUR 210 hiljada (napomena 22) za sudske sporove za koje postoji velika vjerovatnoća da Društvo može biti izloženo materijalno značajnim potencijalnim gubicima po osnovu razrješenja tih sporova.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

27. IZVJEŠTAJ AKTUARA

Aktuar Društva je gospođa Jelena Boljević.

Ovlašćeni aktuar je u svom Izvještaju za neživotna osiguranja na dan 31. decembra 2020. godine izrazio pozitivno mišljenje.

1. Društvo na dan 31. decembra 2020. godine ispunjava uslove adekvatnosti kapitala. Obračunata margina solventnosti iznosi EUR 4.329 hiljada a Društvo raspolaže kapitalom u visini od EUR 6.920 hiljada što znači da ima dovoljno kapitala sa aspekta obezbjeđenja sigurnosti i stabilnosti. Garantni kapital na dan 31. decembra 2020. je EUR 8.500 hiljada, dok je 1/3 margine solventnosti EUR 1.443 hiljada a akcijski kapital Društva u skladu sa članom 21 Zakona o osiguranju je EUR 3.000 hiljada.
2. Društvo je tokom 2020. godine obezbjedilo visoku likvidnost u izvršavanju svojih obaveza. Koficijent likvidnosti je obračunavan u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja i praćenja likvidnosti društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje.
3. Obračun prenosne premije napravljen je po principu "pro rata temporis" u skladu sa Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja prenosnih premija.
4. Društvo je za obračun rezervacija za nastale neprijavljene štete (IBNR), na 31.12.2020. koristilo kumulativnu CL metodu za vrste: osiguranje od posledica nezgode (vrsta 01), osiguranje motornih vozila (vrsta 03) i osiguranje od opšte odgovornosti (vrsta 13) a kombinaciju CL i BF metode za vrstu osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila (vrsta 10), dok je za ostale vrste korišćena metoda kvote šteta. Primjenom ovih metoda smatram da je postignuta najveća stabilnost izračuna i praćenja zahtjeva. Ukupno IBNR rezervacije iznose EUR 7.679 hiljada. Mišljenja sam da Društvo ima formirane rezervacije za nastale a neprijavljene štete koje će biti sa velikom vjerovatnoćom dovoljne i neće ići na teret budućih rezultata. Društvo je formiralo RBNS u iznosu EUR 6.189 hiljada i troškove za rezervisane štete u iznosu od EUR 1.327 hiljada. Na taj način formirane su ukupne rezervisane štete u iznosu od EUR 15.195 hiljada. Sve rezervisane štete formirane su u skladu sa Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja tehničkih rezervi za rezervisane štete. Učešće ukupnih rezervisanih šteta (za nastale prijavljene, nastale neprijavljene i rezerve za troškove vezane za rešavanje i isplatu šteta) u ukupnim tehničkim rezervama iznosi 53,28%. Smatram da Društvo ima dovoljno i adekvatno rezervisane štete na dan 31. decembra 2020. godine.
5. Na dan 31. decembra 2020. godine formirane su rezerve za izravnjanje rizika za vrstu osiguranje kredita u skladu sa Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja rezervi za izravnjanje rizika.
6. Društvo je napravilo test adekvatnosti dovoljnosti prenosne premije po vrstama osiguranja na dan 31. decembra 2020. godine i na osnovu rezultata testa formirane su rezervacije za neistekle rizike u skladu sa Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja rezervi za neistekle rizike.
7. Na dan 31. decembra 2020. godine formirane su ostale rezervacije za bonuse i popuste i druge tehničke rezerve po osnovu ugovora koje karakteriše učešće u dobiti u zavisnosti od ostvarenog tehničkog rezultata i ostvarene premije. Formirane rezervacije su u skladu sa Zakonom o osiguranju, aktuarskom strukom i strukom osiguranja.
8. Društvo, po Pravilniku o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi društva za osiguranje ima dovoljno ulaganja. Na dan 31. decembra 2020. godine Društvo ima 6,35% preko pokrivenost bruto tehničkih rezervi ulaganjima što nominalno iznosi EUR 1.810 hiljada.
9. Raspoređivanje bruto fakturisane premije izvršeno je u skladu sa internim Pravilnikom o maksimalnim stopama režijskog dodatka. Društvo je ostvarilo troškove sprovođenja osiguranja u iznosu EUR 7.605 hiljada dok je obračunati režijski dodatak EUR 9.289 hiljada što čini 29,06% ukupno ostvarene premije. Društvo kontinuirano prati tehničke rezultate po vrstama osiguranja, kvote šteta i kvote troškova na bruto i na neto osnovi i prati njihovo kretanje u cilju adekvatne kontrole postavljenih tarifnih sistema. Društvo je na dan 31. decembra 2020. godine ostvarilo i bruto i neto kombinovani količnik ispod 1. Na osnovu prethodno navedenog, smatram da Društvo raspolaže sredstvima za uredno pokriće obaveza po osnovu isplate šteta i ugovorenih iznosa po osnovu ugovora o osiguranju.
10. Društvo je u 2020. godini obavljalo poslove osiguranja za koja ima dozvolu i za koja je registrovano i u sprovođenju osiguranja primjenjivalo usvojene Uslove i Tarife. Sve izmjene i dopune postojećih, kao i novi Uslovi i Tarife usvojeni su uz mišljenje ovlašćenog aktuara.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

27. IZVJEŠTAJ AKTUARA (nastavak)

11. Prilikom određivanja maksimalnih samopridržaja Društvo je sagledalo svoje finansijske i tehničke kapacitete. Mišljenja sam da su visine samopridržaja u skladu sa kapitalnom snagom i kapacitetima za apsorpciju rizika. Društvo je formiralo maksimalne samopridržaje u skladu sa Zakonom i pravilima aktuarske struke i struke osiguranja.
12. Društvo je sprovodilo politiku reosiguranja i saosiguranja u skladu sa Zakonom o osiguranju i obezbijedilo je reosiguranje viškova rizika preko visine maksimalnog samopridržaja, u skladu sa pravilima aktuarske struke.
13. Društvo je u 2020. godini primjenjivalo Pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja regresa.

Društvo je u poslovnoj 2020. godini ostvarilo dobit iz poslovanja, neto kombinovani količnik ispod 1, obezbjeđuje sredstva za isplatu zahtjeva za naknadu šteta i izmirivanje drugih obaveza Društva, te u skladu sa Zakonom vrši reosiguranje viškova rizika preko visine maksimalnog samopridržaja i tako obezbjeđuje veću stabilnost i sigurnost u poslovanju. Obezbijedena je dobra ažurnost u rešavanju i isplati zahtjeva za naknadu šteta. Aktuarske pozicije i druge veličine na koje kao ovlašćeni aktuar dajem mišljenje su u skladu sa Zakonom, propisima donijetim na osnovu zakona i drugim propisima kojima se uređuje djelatnost osiguranja. U skladu sa aktima društva, ekonomskim načelima, pravilima aktuarske struke i struke osiguranja, obezbjeđuje se očuvanje vrijednosti imovine i garantuje stabilnost, solventnost i likvidnost u poslovanju i izvršavanju obaveza Društva.

Na osnovu svega prethodno navedenog, u skladu sa odredbama Pravilnika o sadržaju mišljenja ovlašćenog aktuara, mišljenje na finansijski izvještaj Društva za poslovnu 2020. godinu je pozitivno.

28. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVJEŠTAVANJA

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja uticaj COVID 19 pandemije se nastavlja. Neizvjesno je trajanje pandemije i razmjere uticaja na ekonomiju. Uz snažnu kapitalnu i likvidnosnu poziciju Društvo aktivno prati razvoj događaja i procjenjuje uticaj na poslovanje, finansijske rezultate, finansijski položaj i novčane tokove. Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja Društvo nije identifikovalo značajne događaje koji bi zahtijevali dodatno objelodanjanje.

Podgorica, 15. mart 2021. godine

Potpisano u ime akcionarskog društva za osiguranje „Lovčen“ Podgorica:

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih izvještaja

Direktor sektora za razvoj, ocjenu i preuzimanje rizika, po punomoćju izvršnog direktora broj UZZ 239/2020

(Janez Rožmarin)

(Stanko Mugoša)

Lovćen osiguranje AD, Podgorica

Slobode 13 A, 81000 Podgorica, Crna Gora

T: 020 404 410
F: 020 665 281
E: info@lo.co.me
w: www.lo.co.me

lovćen

**IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA
LOVĆEN OSIGURANJA AD PODGORICA
ZA 2020. GODINU**

KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI

Akcionarsko društvo za osiguranje „Lovćen“ Podgorica sa sjedištem u Podgorici, ulica Slobode 13a (u daljem tekstu: Društvo), osnovano je krajem 1978. godine pod nazivom Zajednica osiguranja imovine i lica „Lovćen“ Titograd. Sadašnji naziv „Lovćen“ A.D., Podgorica Društvo je dobilo 1997. godine.

U skladu sa odredbama Zakona o privrednim društvima („Sl. list RCG“, br. 6/02, 17/2007, 80/2008 i 36/2011), 25. jula 2002. godine izvršeno je ažuriranje registracije u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici pod registracionim brojem 4-0000159/001.

U sastavu Društva, kao njegovi organizacioni djelovi, funkcioniše osam (8) filijala sa sjedištima u: Podgorici, Kotoru, Baru, Budvi, Beranama, Nikšiću, Bijelom Polju i Pljevljima, kao i poslovnice u manjim mjestima Crne Gore.

Društvo je registrovano kao emitent kod Komisije za tržište kapitala Crne Gore, Rješenjem br. 02/3-817/2-01 od 19. aprila 2001. godine. Društvo je član Centralno Klirinško Depozitarnog Društva AD po Odluci broj 305/1 od 1. jula 2002. godine kod koje se vode dematerijalizovane hartije od vrijednosti.

Saglasno odredbama Zakona o osiguranju („Službeni list Republike Crne Gore“, br. 078/06 od 22.12.2006, 019/07 od 02.04.2007, Službeni list Crne Gore“, br. 053/09 od 07.08.2009, 073/10 od 10.12.2010, 040/11 od 08.08.2011, 045/12 od 17.08.2012, 006/13 od 31.01.2013, 055/16 od 17.08.2016) i Statuta, Društvo je registrovano za obavljanje slijedećih djelatnosti:

- obavljanje svih poslova osiguranja imovine (obavezna osiguranja i ostala imovinska osiguranja i nezgode), koji obuhvataju:
 - zaključivanje i izvršavanje ugovora o osiguranju imovine,
 - zaključivanje i izvršavanje ugovora o saosiguranju,
 - preuzimanje mjera za sprečavanje i suzbijanje rizika koji ugrožavaju osiguranu imovinu i lica,
- obavljanje poslova pružanja drugih usluga u osiguranju koji obuhvataju:
 - poslove posredovanja i zastupanja u osiguranju,
 - snimanje rizika,
 - snimanje i procjenu štete,
 - pružanje intelektualnih i tehničkih usluga u vezi sa poslovima osiguranja.

U skladu sa Rješenjem o izdavanju dozvole za obavljanje poslova osiguranja broj 03-1115/3-10 od 7. aprila 2011. godine, Agencija za nadzor osiguranja je izdala dozvolu za obavljanje poslova svih vrsta neživotnih osiguranja Društvu propisanih članom 9, stav 1 tačke 5 do 23 Zakona o osiguranju.

Društvo je član Triglav grupe koja se bavi pružanjem usluga osiguranja i finansijskim uslugama na prostoru jugoistočne Evrope, odnosno u Sloveniji, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Srbiji i Severnoj Makedoniji. Članice ove grupe u Crnoj Gori su pored Društva, Društvo za osiguranje „Lovćen-životna osiguranja“ A.D., Podgorica i Lovćen auto doo Podgorica.

Društvo posjeduje i sprovodi Sistem upravljanja kvalitetom, koji je usaglašen sa zahtjevima standarda BS EN ISO 9001: 2015 za oblast „Pružanje usluga u osiguranju“ o čemu posjeduje sertifikat br: FS 59645 od 19. jula 2019. godine. (Period važenja sertifikata je 3 godine do 18. jula 2021. godine). Prvi put je registrovan u junu 2001. godine a kontinuirano se bavi Sistemom kvaliteta od 2000. godine. Na zadnjoj eksternoj provjeri koju je sproveo BSI iz Londona, u julu 2019. godine, sertifikat je potvrđen.

Na dan 31. decembra 2020. godine, Društvo je imalo 267 zaposlenih radnika (31. decembra 2019: 270 zaposlenih), raznih stručnih profila.

2. ISTINIT PRIKAZ RAZVOJA I ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA

Analiza finansijskog položaja i rezultata poslovanja

Društvo ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja pojedinačne i konsolidovane finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore („Sl. list CG”, br. 69/05, 80/08, 32/11, 52/16), odnosno na osnovu Odluke o neposrednoj primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda (u daljem tekstu: MRS) u Crnoj Gori („Sl. list CG”, br. 69/02). Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (u daljem tekstu: MSFI) primjenjuju se za finansijske izvještaje koji obuhvataju period koji počinje sa 1. januarom 2003. godine.

Takođe, Društvo ima obavezu da svoje poslovanje obavlja u skladu sa Zakonom o osiguranju („Službeni list Republike Crne Gore”, br. 078/06, 019/07, „Službeni list Crne Gore”, br. 053/09, 073/10, 040/11, 045/12, 006/13, 055/16), regulativom propisanom od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore i ostalom važećom regulativom Crne Gore.

Pojedinačni finansijski izvještaji su prikazani u formatu propisanom od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore koji u pojedinim djelovima odstupa od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa Međunarodni računovodstveni standard „MRS” 1 – „Prezentacija finansijskih izvještaja”. Pored toga, navedeni pojedinačni finansijski izvještaji ne uključuju sva objelodanjivanja koja se zahtijevaju u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja „MSFI” 4 – „Ugovori o osiguranju”.

U 2019. godini, Društvo je prvi put primijenilo MSFI 16 (izdat od strane Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe „IASB” u januaru 2016. godine) koji je primjenjiv za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. januara 2019. godine.

MSFI 16 uvodi nove ili izmijenjene zahtjeve u vezi sa računovodstvenim tretmanom zakupa. Ovaj standard uvodi značajne promjene u računovodstvenom tretmanu kod zakupaca uklanjanjem razlike između operativnog i finansijskog lizinga i zahtijeva priznavanje prava na korišćenje imovine i obaveze za zakup na početku svih zakupa, osim kratkoročnih zakupa i zakupa imovine male vrijednosti. Nasuprot računovodstvenom tretmanu kod zakupaca, zahtjevi za računovodstvenim tretmanom kod zakupodavaca su ostali većinom nepromijenjeni.

Datum inicijalne primjene MSFI 16 je 1. januar 2019. godine. Društvo je primijenilo MSFI 16 koristeći modifikovani način primjene koji:

- zahtijeva da Društvo prizna kumulativni efekat inicijalne primjene MSFI 16 kroz prilagođavanje početnog stanja neraspoređene dobiti na dan inicijalne primjene.
- ne dozvoljava korekciju uporednih perioda, koji nastavljaju da se prezentuju prema MRS 17 i IFRIC 4.

Društvo je iskoristilo praktičnu olakšicu dostupnu prilikom prelaska na MSFI 16 da ne vrši ponovno razmatranje da li neki sporazum predstavlja ugovor o zakupu ili sadrži elemente zakupa. Prema tome, definicija zakupa u skladu sa MRS 17 i IFRIC 4 nastaviće se primjenjivati za zakupe zaključene ili promijenjene prije 1. januara 2019. godine.

Promjena u definiciji zakupa uglavnom se odnosi na princip kontrole. MSFI 16 određuje da li ugovor sadrži elemente zakupa na osnovu prava zakupca na kontrolu identifikovane imovine za određeni period u zamjenu za naknadu.

Društvo primjenjuje definiciju zakupa i povezana uputstva utvrđena u MSFI 16 na sve ugovore o zakupu koji su važeći 1. januara 2019. godine (bilo da je u svojstvu zakupodavca ili zakupca u predmetnim ugovorima o zakupu). U pripremi za inicijalnu primjenu MSFI 16, Društvo je sprovelo projekat implementacije. Projekat je pokazao da nova definicija MSFI 16 neće značajno promijeniti opseg ugovora koji zadovoljavaju definiciju zakupa za Društvo.

Društvo priznaje imovinu s pravom korišćenja i obavezu po osnovu zakupa u bilansu stanja, inicijalno odmjerenu po sadašnjoj vrijednosti budućih plaćanja zakupa, s tim što imovinu s pravom korišćenja koriguje za iznos obaveza za zakup ili pretplata u skladu sa MSFI 16 – priznaje amortizaciju imovine s pravom korišćenja i kamatu na obaveze po osnovu zakupa u bilansu uspjeha.

Za kratkoročne zakupe (rok zakupa do 12 mjeseci ili manje) i zakupe kod kojih je imovina pod zakupom male vrijednosti, Društvo je odabralo da prepozna trošak zakupa na linearnoj osnovi kako dozvoljava MSFI 16. Ovi troškovi prikazani su kao troškovi amortizacije koji su razvrstani u okviru funkcionalnih grupa troškova u bilansu uspjeha.

Društvo je koristilo olakšicu predviđenu MSFI 16 po kojoj nije izvršilo priznavanje imovine s pravom korišćenja za ugovore o zakupu kod kojih se rok zakupa završava u narednih 12 mjeseci od dana inicijalne primjene.

Inkrementalna kamatna stopa koja je korišćena u obračunu sadašnje vrijednosti obaveza za zakupe je 5,40% za kratkoročne ugovore i 10,26% za dugoročne ugovore.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i izvještajna valuta Društva je Euro (EUR). Sve iskazane numeričke vrijednosti predstavljene su u hiljadama (EUR 000), osim ukoliko je drugačije navedeno.

Bilans uspjeha u periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama EUR)	Tekuća 2020. godina	Prethodna 2019. godina
Obračunate bruto premije osiguranja	31.964	33.113
Smanjenje za udio reosiguranja u premijama osiguranja i za udjele retrocesionara u premijama osiguranja	(10.131)	(9.016)
Promjene bruto prenosnih premija	49	(1.076)
Promjene prenosnih premija za reosiguravajući dio	589	114
Prihod od premije osiguranja i saosiguranja	22.471	23.135
Neto prihodi od ostalih usluga	1.021	1.544
POSLOVNI PRIHODI	23.492	24.679
Obračunate bruto naknade šteta	(14.217)	(14.950)
Umanjenje za prihode ostvarene iz bruto regresnih potraživanja	332	264
Umanjenje za udio saosiguravača, reosiguravača i retrocesionara u naknadama šteta	2.301	2.372
Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete	723	(1.151)
Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete za saosiguravajući i reosiguravajući dio	(492)	621
Promjena bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete	984	469
Promjena rezervisanja za troškove likvidacije šteta	(39)	(141)
Rashodi naknada šteta	(10.408)	(12.516)
Promjena drugih tehničkih rezervisanja	(146)	(49)
Promjene neto tehničkih rezervisanja	(146)	(49)
Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja	(1.367)	(1.443)
POSLOVNI RASHODI	(11.921)	(14.008)
DOBITAK - BRUTO POSLOVNI REZULTAT	11.571	10.671
Troškovi sticanja osiguranja	(6.139)	(7.588)
Promjene u razgraničenim troškovima sticanja osiguranja	198	145
Amortizacija	(224)	(255)
Troškovi rada	(2.422)	(2.263)
Materijalni troškovi	(67)	(61)
Ostali troškovi usluga	(518)	(796)
Drugi troškovi	(192)	(177)
Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja	1.759	1.777
TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA	(7.605)	(9.218)
DOBITAK - NETO POSLOVNI REZULTAT	3.966	1.453
Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi	986	1.343
Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi	(354)	(780)
Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi	632	563
Prihodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	592	441
Rashodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	(817)	(1.588)
Neto finansijski rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	(225)	(1.147)
FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA	407	(584)
DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA	4.373	869
POREZ NA DOBIT	(423)	(168)
RASHOD/PRIHOD NA IME ODLOŽENOG POREZA	(11)	(57)
NETO DOBIT ZA POSLOVNU GODINU	3.939	644
ZARADA PO AKCIJI U EUR	2,1541	0,3522

Bilans stanja na dan 31. decembra 2020. godine

(u hiljadama EUR)

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
AKTIVA		
Nematerijalna imovina	128	123
Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja	5.804	6.459
Dugoročna finansijska ulaganja kapitala i tehničkih rezervi	23.290	26.914
Dugoročna finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana društva	1.580	1.580
Dugoročna finansijska ulaganja	24.870	28.494
Kratkoročna finansijska ulaganja	3.524	-
Gotovinska sredstva	2.850	2.246
Kratkoročna potraživanja	8.062	8.332
Kratkoročna sredstva	10.912	10.578
Udio reosiguravača u tehničkim rezervama	4.246	4.149
Aktivna vremenska razgraničenja	2.692	2.571
Odložena poreska sredstva	26	-
Ukupna aktiva	52.202	52.374
PASIVA		
Osnovni capital	10.460	10.460
- Akcijski kapital - obične akcije	10.460	10.460
Revalorizacione rezerve	55	895
Prenesena i neraspoređena dobit/(gubitak)	2.106	(1.833)
- Preneseni gubitak iz prethodnih godina	(1.833)	(2.477)
- Neraspoređena dobit tekuće poslovne godine	3.939	644
Rezerve	2.161	(938)
Bruto tehničke rezerve	28.520	30.093
Ostala rezervisanja	1.109	936
Rezervisanja	29.629	31.029
Kratkoročne obaveze	5.792	5.771
Obaveze prema matičnom društvu	3.568	5.105
Druge finansijske obaveze	151	449
Obaveze za odloženi porez	441	498
Dugoročne obaveze iz finansiranja i poslovanja	4.160	6.052
Ukupna pasiva	52.202	52.374

Pokazatelji poslovanja

Pokazatelj	Tekuća 2020. godina	Prethodna 2019. godina
Bruto troškovni količnik	34,0 %	37,4 %
Rashodni količnik	36,0 %	39,1 %
Štetni količnik	46,3 %	53,7 %
Kombinovani količnik	82,3 %	92,9 %

2.2 Informacija o članovima upravnih i nadzornih tijela

Izvršni direktor Društva Lovćen osiguranje AD je Matjaž Božič.

Članovi Odbora direktora Društva na dan 31. decembra 2020.godine su:

Tedo Đekanović, predsjednik,
Darko Popovski, potpredsjednik,
Tomaž Žust, član.

Članovi Revizorskog odbora direktora Društva na dan 31. decembra 2020.godine su:

Darko Popovski, predsjednik
Rajko Stanković,
Jana Polda,
Tomaž Žust, i
Miha Vittori.

3. INFORMACIJE O ULAGANJIMA U CILJU ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Životna sredina je prostor, odnosno prirodno okruženje, vazduh, zemljište, voda i more, biljni i životinjski svijet, pojave i djelovanja: klima, jonizujuća i nejonizujuća zračenja, buka i vibracije, kao i okruženje koje je stvorio čovjek: gradovi i druga naselja, kulturno-istorijska baština, infrastrukturni, industrijski i drugi objekti.

Kao društveno odgovorno preduzeće, a u skladu sa djelatnošću koje Društvo obavlja, sve aktivnosti planiramo i sprovodimo na način da: prouzrokuju najmanju moguću promjenu u životnoj sredini, odnosno da predstavljaju najmanji mogući rizik po životnu sredinu i zdravlje ljudi, smanjimo opterećenje prostora i potrošnje sirovina i energije u izgradnji, kao i u proizvodnji, distribuciji i upotrebi.

Kada nije sigurno kakve posljedice može prouzrokovati eventualni zahvat, sprovodimo sve raspoložive procedure za ocjenu očekivanih uticaja i odgovarajuće mjere, kako bi se izbjegle negativne posljedice po zdravlje ljudi i životnu sredinu.

Lovćen osiguranje AD Podgorica, kao društveno odgovorno preduzeće, vodi svoju politiku svjesno i angažovano, u skladu sa Zakonom o životnoj sredini ("Službeni list Crne Gore", br. 052/16 od 09.08.2016, 073/19 od 27.12.2020, 073/19 od 27.12.2020) i Zakonom o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Službeni list Crne Gore", br. 075/18 od 23.11.2019).

Slijedeći principe društveno odgovorne kompanije, Društvo je sklopilo ugovor o poslovnoj saradnji sa firmom „Monte Eko Reciklaža“ doo čija je osnovna djelatnost sakupljanje neopasnog materijala, odnosno starog papira. U poslovnim prostorijama (kancelarijama i hodnicima) postavljene su kartonske kutije za sakupljanje papira koje zaposleni iz „Monte Eko Reciklaža“ doo odnose jednom nedjeljno. Društvo je u 2020. godini recikliralo 765 kg kancelarijskog papira.

Lovćen osiguranje AD ispunjava sve obaveze koje za privredna društva propisuje Zakon o zaštiti i spašavanju ("Službeni list Crne Gore", br. 013/07 od 18.12.2007, 005/08 od 23.01.2008, 086/09 od 25.12.2009, 032/11 od 01.07.2011, 054/16 od 15.08.2016) i posjeduje svu neophodnu dokumentaciju, elaborate, pravilnike, uvjerenja, koje izrađuje i vodi ovlašćena firma „Bezbjednost“ doo Podgorica, specijalizovana za obavljanje poslova iz zaštite

od požara sa kojom Društvo ima ugovor o poslovnoj saradnji. Kompletna protivpožarna oprema je instalirana u svim poslovnim jedinicama Društva.

Lovćen osiguranje AD ispunjava i sve obaveze koje za privredna društva propisuje Zakon o zaštiti i zdravlju na radu ("Službeni list Crne Gore", br. 034/14 od 08.08.2014, 044/18 od 06.07.2019), a ugovor o poslovnoj saradnji potpisan je sa kompanijom „Bezbjednost“ doo Podgorica, koji u saradnji sa zaposlenima u Društvu vodi poslove iz zaštite na radu.

4. PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ

Promjene koje u savremenom dobu bivaju sve brže i eksponencijalno inovativnije, zahtijevaju inovacije u našim strateškim planovima i adaptiranje naše vizije shodno savremenim tokovima. Konstantnim inovacijama Lovćen osiguranje nastoje da na što bolji način odgovori potrebama na tržištu, ali i da prenese odlična iskustva sa tržišta iz regiona. Uvođenje novih i razvoj postojećih kanala komunikacije i prodaje je jedan od prepoznatih imperativa kvalitetnog poslovanja i unapređenja dugoročnog odnosa sa klijentima. Stvaranje sigurnije budućnosti je naša misija, koju ostvarujemo na temelju naših vrijednosti i centralnih (glavnih) sposobnosti, odnosno konkurentnih prednosti.

Naše vrijednosti su:

1. Odzivnost (odazovemo se odmah i efikasno.),
2. Jednostavnost (jednostavni smo i transparentni.) i
3. Pouzdanost (ostvarujemo obećano.).

Visok stepen povjerenja klijenata i saradnja sa najsnažnijim akterima crnogorskog privrednog ambijenta biće u fokusu tokom cijelog strateškog perioda. Održaćemo najveće tržišno učešće u Crnoj Gori.

Proaktivnim pristupom osiguranicima prepoznaćemo njihove potrebe koje ćemo zadovoljiti koristeći različite kanale prodaje, sa akcentom na jednostavnost i sveobuhvatnost ponude. Posvećeni poslu i visokostručno zaposleni biće temelj naše kulture, otvorenosti i saradnje, kao i našeg održivo usmjerenog i prema svim zainteresovanim stranama odgovornog razvoja.

Tradiciju, brend i prepoznatljivost na crnogorskom tržištu očuvaćemo tretiranjem klijenata odgovorno, ponuditi im usluge na nivou na kom su im brže i lakše dostupne i ostvariti sa njima multikanalnu komunikaciju koja je personalizovanija i jednostavnija. Ispunjavanje očekivanja kupaca, tržišta i poslovnih partnera, te očuvanje ugleda, samo su neki od zadataka koje svakodnevno moraju obavljati svi kadrovi koji stoje u pozadini nekog brenda.

Aktivan odnos prema okruženju, kao i posedovanje informacija o šansama i opasnostima koji proizilaze iz saradnje sa okruženjem i poznavanje svojih jakih i slabih strana, omogućiće nam da djelujemo u djelatnosti koju determinišu demografske promjene (staranje stanovništva, migracije, smjena generacija i navika), neizvjesnost ekonomskog okruženja i brze tehnološke, poslovno-ekosistemske i regulatorne te šire društvene promjene. Globalno i lokalno smo suočeni sa velikim društvenim i tehnološkim promjenama, koje možemo ukratko označiti sa pojmom „digitalna globalizacija“, kojoj ćemo se prilagođavati sistemskim razvojem zaposlenih i savremenim načinom komunikacije sa klijentima, što će biti podržano organizacionim promjenama u društvu.

Naša vizija za nas obavezuje, da sa usmjerenošću na stranku dinamički razvijamo nove načine poslovanja, koji su temelj našeg odgovornog dugoročnog razvoja, i istovrijemeno poslujemo profitabilno i sigurno. Naša glavna konkurentska prednost je tradicija u osiguranju i iskustvo naših klijenata. Proaktivnim pristupom osiguranicima prepoznaćemo njihove potrebe koje ćemo zadovoljiti koristeći različite kanale prodaje, sa akcentom na jednostavnost i sveobuhvatnost ponude. Održaćemo najveće tržišno učešće u Crnoj Gori. Kombinovani količnik

tokom cijelog strateškog perioda biće manji od 100. Naši procesi će biti fleksibilni, jednostavni, tehnološki napredni i troškovno efikasni. Posvećeni poslu i visokostručno zaposleni biće temelj naše kulture, otvorenosti i saradnje, kao i našeg održivo usmjerenog i prema svim zainteresovanim stranama odgovornog razvoja.

Naša ključna strateška usmjerenja su:

1. Fokusiranost na kupca i razvoj povezanih usluga.
2. Promjena organizacije i kulture u kooperativnu i agilnu.
3. Dugoročna stabilna profitabilnost i povećavanje vrijednosti Grupe Lovćen.

Naše strateške ciljeve smo uzročno-posledično razvrstali na četiri nivoa, odnosno aspekta djelovanja strateške mape.

Za nivo zaposlenih, znanja i učenja su naši ciljevi:

1. inovirana organizaciona kultura,
2. odgovarajući broj i struktura zaposlenih za inovirane i optimizovane procese,
3. odgovarajuće kompetencije i digitalna osposobljenost zaposlenih,
4. stabilnost i adekvatna struktura ključnih i perspektivnih kadrova i
5. mobilnost zaposlenih.

Za nivo procesa, organizovanosti naši ciljevi su:

1. visok stepen automatizacije i optimizacija troškova,
2. digitalni način poslovanja,
3. razvijena multimatrična organizacija i rast produktivnosti poslovanja,
4. efikasno korišćenje podataka (internih i eksternih) za donošenje ispravnih poslovnih odluka,
5. inovativnost i
6. sinergija unutar Triglav grupe.

Za nivo stranaka su naši ciljevi:

1. sveobuhvatno i odgovorno tretiranje klijenata i komunikacija putem svih kanala,
2. zadovoljni i lojalni klijenti,
3. rast broja aktivnih klijenata, povećavanje razumijevanja naših usluga i povećanje obima osiguranja pojedinačnog klijenta i
4. proizvodi osiguranja sa velikim brojem povezanih.

Za finansijski nivo su naši ciljevi:

1. profitabilno poslovanje,
2. porast obima poslovanja (rast premije),
3. održati kapitalnu adekvatnost Lovćen grupe i
4. sveobuhvatno upravljanje rizicima.

Za strateške ciljeve smo razvili strateške pokazatelje sa projekcijama, uz pomoć kojih ćemo mjeriti ostvarivanje strategije. Pokazatelje smo preko ciljeva povezali sa konkretnim strateškim aktivnostima.

5. PODACI O AKTIVNOSTIMA ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA

Društvo je i u 2020. godini nastavilo sa programom edukacije i osposobljavanja svojih zaposlenih na mnogim područjima poslovanja, a posebno u dijelu razvoja rukovodećeg kadra. Tokom godine održane su brojne edukacije, obuke ali su se zbog situacije sa Covidom održavale online putem: susreti HRM, obuke o novom načinu izvještavanja prema regulatoru, obuke u vezi Solventnosti II, obuka GDPR, kurs engleskog jezika, obuka u vezi IFRS 17, interne obuke iz oblasti prodaje i sl. Krajem godine u organizaciji Zavarovalnice Triglav održana je stručna praksa online putem koju je pohađalo 7 zaposlenih iz Društva koji su se na ovaj način obučavali za oblasti finansija i računovodstva, marketniga, pravnih poslova, razvoja i šteta.

Pohađanje Coaching akademija na nivou Grupe Triglav je takođe bilo aktuelno u prošloj godini, a naši interni treneri organizovali su individualne i grupne sesije na nivou Društva. Interni treneri su i otežanim uslovima prouzrokovanim virusom Korona, aktivno sarađivali sa zaposlenima, što je rezultiralo premašivanjem broja planiranih sesija. Prepoznavajući značaj coaching procesa za rukovodeći kadar, u posljednjem kvartalu 2020.godine Društvo je na obuku za internog trenera uputilo još jednog zaposlenog.

Prethodnu godinu je obilježio i završetak projekta Vrednovanje radnih mjesta na nivou Društva u koji su bile uključene sve organizacione jedinice, a urađena je i nova Sistematizacija radnih mjesta.

Istakli bi da je ORVI index, odnosno ocjena zadovoljstva zaposlenih u 2020. godini 4,09 što ukazuje da su planirane aktivnosti dovele do većeg zadovoljstva što je uticalo na uspješnost poslovanja Društva.

6. INFORMACIJE O OTKUPU SOPSTVENIH AKCIJA

Preduzeće „Lovćen osiguranja“ AD, nije imalo otkup sopstvenih akcija tokom 2020. godine.

7. POSTOJANJE POSLOVNIH JEDINICA

Sjedište društva "Lovćen osiguranja AD je u Ul. Slobode 13a, Podgorica.

U sastavu Društva, kao njegovi organizacioni djelovi, funkcioniše osam (8) filijala sa sjedištima u: Podgorici, Kotoru, Baru, Budvi, Beranama, Nikšiću, Bijelom Polju i Pljevljima, kao i poslovnice u manjim mjestima Crne Gore.

Prosječan broj radnika u 2020. godini je 268 radnika (2019.: 271 radnika).

Povezana lica čiji je Društvo 100% vlasnik su:

1. Lovćen auto doo Podgorica
2. Lovćen životna osiguranja AD Podgorica

8. FINANSIJSKI INSTRUMENTI ZA PROCJENU FINANSIJSKOG POLOŽAJA

Društvo sve finansijske instrumente u bilansu stanja prikazuje po sadašnjoj vrijednosti.

8.1. Obveznice

Nabavna vrijednost i sadašnja vrijednost obveznica Države Crne Gore sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine i 31. decembra 2019. godine je prikazane u sledećem pregledu:

(U EUR)	Kamatna stopa (%)	Datum dospjeća	Nominalna vrijednost 31.12.2020.	Nabavna vrijednost 31.12.2020.	Sadašnja vrijednost 31.12.2020.	Nominalna vrijednost 31.12.2019.	Nabavna vrijednost 31.12.2019.	Sadašnja vrijednost 31.12.2019.
Obveznice CG 2021.	5,750%	10.03.2021	2.900.000	3.031.614	2.924.041	3.900.000	4.076.999	4.146.636
Obveznice CG 2024.	3,000%	22.04.2024	2.000.000	2.026.032	2.042.350	2.000.000	2.026.032	2.136.540
Obveznice CG 2025.	3,375%	21.04.2025	6.300.000	6.249.131	6.442.317	6.300.000	6.249.131	6.726.447
Obveznice CG 2026.	3,500%	22.04.2026	2.200.000	2.208.586	2.260.029	2.200.000	2.208.586	2.300.946
Obveznice CG 2029.	2,550%	03.10.2029	7.126.000	6.997.586	6.745.899	6.626.000	6.489.526	6.568.950
Obveznice CG 2027	3,875%	16.12.2027.	1.000.000	995.342	981.700			
UKUPNO			21.526.000	21.508.291	21.396.336	21.026.000	21.050.274	21.879.519

8.2. Akcije

Ulaganja u akcije se odnose na plasmane u sljedeće entitete:

(U EUR)	Procenat učešća	Nominalna vrijednost 31.12.2020.	Nabavna vrijednost 31.12.2020.	Sadašnja vrijednost 31.12.2020.
Dunav Re	0,778	45.680	45.680	102.008
Luka Bar AD, Bar	0,006	3.826	1.052	821
Prva banka Crne Gore AD,	2,318	1.215.313	1.169.484	293.607
Crnogoracoop AD,	1,804	12.902	12.902	-
Invest banka Montenegro	0,290	40.085	40.085	-
Lovce životna osiguranja	100,000	3.000.000	1.580.000	1.580.000
HLT Fond	30,000	155.995	155.995	-
Societe Generale	0,982	-	-	-
UKUPNO		4.473.801	3.005.198	1.976.436

(U EUR)	Procenat učešća	Nominalna vrijednost 31.12.2019.	Nabavna vrijednost 31.12.2019.	Sadašnja vrijednost 31.12.2019.
Dunav Re	0,778	45.680	45.680	73.050
Luka Bar AD, Bar	0,006	3.826	1.052	758
Prva banka Crne Gore AD,	2,318	1.215.313	1.169.484	308.059
Crnogoracoop AD,	1,804	12.902	12.902	-
Invest banka Montenegro	0,290	40.085	40.085	-
Lovce životna osiguranja	100,000	3.000.000	1.580.000	1.580.000
HLT Fond	30,000	155.995	155.995	-
Societe Generale	0,982	-	-	-
UKUPNO		4.473.801	3.005.198	1.961.867

8.3. Investicione nekretnine

Nabavna vrijednost i sadašnja vrijednost investicionih nekretnina Države Crne Gore sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine i 31. decembra 2019. godine je prikazane u sledećem pregledu:

(U EUR)	Uprava za nekretnine Naziv katastarske opštine	List nepokretnosti	Nabavna vrijednost 31.12.2020.	Sadašnja vrijednost 31.12.2020.	Nabavna vrijednost 31.12.2019.	Sadašnja vrijednost 31.12.2019.
III Sandžačke bb, Bijelo Polje	Bijelo Polje	LN 3487	221.039	122.181	612.725	347.886
Blok X Konik	Podgorica	LN 7407				
Konik	Podgorica	LN 7407	42.199	33.108	42.199	33.741
ul.13 jul 11	Podgorica	LN 1070	31.200	21.771	31.200	22.239
Autocentar 13 juli, Nikšić	Nikšić	LN 813	795.122	531.829	795.122	543.523
V.Lopušine	Nikšić	LN 2428	257.056	225.036	281.743	230.850
Potrlica, Pljevlja	Pljevlja	LN 4241	268.577	188.271	273.257	192.300
ul. Novaka Miloševa br.6	Podgorica	LN 648	272.283	202.979	282.631	212.300
Humci	Nikšić	LN 3821	95.709	91.043	95.709	92.478
PD1, Dolovi II, Pljevlja	Pljevlja	LN 1552	73.324	71.216	73.324	72.316
PD2, Dolovi II, Pljevlja	Pljevlja	LN 1552	7.685	7.464	7.685	7.579
PD2, Dolovi II, Pljevlja	Pljevlja	LN 1552	28.296	27.553	28.296	27.977
PD5, Dolovi II, Pljevlja	Pljevlja	LN 1552	7.657	7.456	7.657	7.570
UI Marka Miljanova 29	Podgorica	LN 617	25.258	24.816	28.765	25.195
Zgrada Budimlja Berane	Berane	LN 917	44.310	44.310	-	-
Zgrada Budimlja Berane	berane	LN 917	10.543	10.543	-	-
Zemljište Dolovi II, Pljevlja	Pljevlja	LN 1552	18.184	17.000	18.184	18.184
Zemljište Humci	Nikšić	LN 3821	34.291	21.130	34.291	21.130
Zemljište Mrke	Podgorica	LN 236	40.800	11.000	40.800	40.800
Zemljište Tološi	Podgorica	LN 2990	35.500	27.000	35.500	30.200
Investicije u toku			76.922	55.834	76.922	76.258
Bar-Toploica	Bar		607.003	460.724	-	-
Rožaje -Maršala Tita	Rožaje		35.438	21.867	-	-
UKUPNO			3.028.396	2.224.130	2.766.009	2.002.526

9. CILJEVI I METODE ZA UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Sistem upravljanja rizicima društva Lovćen osiguranje AD (u daljem tekstu: Društvo) proizilazi iz vizije, misije i ciljeva Društva.

Društvo tokom poslovanja prihvata određeni nivo potencijalnih gubitaka kako bi postiglo zacrtane poslovne i strateške ciljeve. Ovaj nivo potencijalnih gubitaka predstavlja sklonost Društva u preuzimanju rizika, odnosno apetit za rizikom koji je u velikom dijelu subjektivna procjena rukovodstva Društva i njegovih eksperata. U zavisnosti od prirode pojedinog tipa rizika, kao i od dostupnosti i kvalitetu povezanih podataka, apetit za pojedinim rizikom se definiše kvalitativno ili kvantitativno. Veoma je bitno naglasiti da ograničavanje, tj. limitiranje rizika na prihvatljiv nivo istovremeno utiče na nivo prinosa koji Društvo može da očekuje iz poslovanja. Iz tog razloga, Društvo teži ka tome da limiti proizilaze iz prihvatljivog nivoa, kao i da na osnovu pomenutih ograničenja postiže maksimalni mogući prinos.

Misija Društva – Stvaramo sigurniju budućnost.

Vizija - Fokusiranjem na klijente dinamički razvijamo nove načine poslovanja, koji su osnov našeg odgovornog i dugoročnog razvoja, a ujedno poslujemo profitabilno i bezbjedno. Naša glavna konkurentska prednost je tradicija u osiguranju i iskustvo klijenata. Proaktivnim pristupom osiguranicima prepoznaćemo njihove potrebe koje ćemo zadovoljiti koristeći različite kanale prodaje, sa akcentom na jednostavnost i sveobuhvatnost ponude. Održaćemo najveće tržišno učešće u Crnoj Gori. Kombinovani količnik tokom cijelog strateškog perioda je manji od 100. Naši procesi će biti fleksibilni, jednostavni, tehnološki naoredni i troškovno efikasni.

Društvo preuzima i upravlja rizicima u skladu sa zacrtanim strateškim ciljevima. Takođe, Društvo je u internim aktima definisalo tipove rizika, kao i tolerancije prema rizicima koje je spremno da preuzme za ostvarenje postavljenih ciljeva, a to su:

- Rizici osiguranja,
- Tržišni rizici,
- Kreditni rizici,
- Rizik likvidnosti,
- Operativni rizici i
- Nefinansijski rizici.

Metodologija mjerenja rizika je Standardna formula (Solventnost 2), što je i definisano u Katalogu rizika.

10. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Tržišni rizici

Društvo je u toku poslovanja izloženo različitim finansijskim rizicima. U tržišne rizike spadaju rizik kamatnih stopa, rizik cijena vlasničkih hartija od vrijednosti, cijena nekretnina, valutni rizik. Tržišni rizik je opasnost od nastanka gubitka ili nepovoljne promjene finansijskog položaja Društva koja nastaje zbog promjena u visini i nepredvidljivosti tržišnih cijena sredstava, obaveza i finansijskih instrumenata. Tržišni rizik znači smanjenje viška imovine Društva iznad njegovih obaveza zbog promjene tržišnih varijabli na tržištima finansija i nekretnina. Dakle, tržišni rizici odražavaju rizike koji proizilaze iz promjena u vrijednosti ili nepostojanosti tržišnih cijena finansijskih instrumenata. Društvo u okviru upravljanja tržišnim rizicima uzima u obzir one finansijske instrumente koji utiču na vrijednost njegovih sredstava i obaveza i strukturnu neusklađenost njegovih sredstava i obaveza.

Cjelokupan sistem upravljanja rizicima usmjeren je na nepredvidivost finansijskih tržišta i nastoji da svede na minimum potencijalne negativne uticaje na finansijsko poslovanje Društva. Upravljanje rizicima obavlja rukovodstvo na osnovu akata koje odobri Odbor direktora.

Društvo nije izloženo valutnom riziku. Ovaj rizik proističe iz obračuna i uplata šteta u inostranstvu i aktuelnih priznatih obaveza.

Kreditni rizici

Društvo ima politike kojima se ograničava obim kreditnog izlaganja prema svakoj pojedinačnoj finansijskoj instituciji. Učesnici u poslu i gotovinske transakcije su ograničeni na finansijske institucije visokog kreditnog kvaliteta.

Društvo je izloženo kreditnim rizicima, koji predstavljaju rizike da suprotna strana neće biti sposobna da plati pun iznos duga po dospeljeću. Područja u kojima je Društvo izloženo ovoj vrsti rizika su:

- udio reosiguravača u obavezama po osnovu osiguranja,
- potraživanja od reosiguravača po osnovu već isplaćenih šteta,
- potraživanja od potpisnika ugovora o osiguranju,
- potraživanja od posrednika pri osiguranju,
- izloženost prema bankama.

Rizik likvidnosti

Oprezno upravljanje rizikom likvidnosti podrazumijeva održavanje dovoljnog iznosa novčanih sredstava i hartija od vrijednosti namijenjenih prodaji, raspoloživost finansiranja preko odgovarajućeg iznosa kreditnih obaveza i mogućnosti da se izravna pozicija na tržištu. Regulatorni koeficijent likvidnosti Društva na 31.12.2020. godine iznosio je 14,48.

11. CILJEVI I POLITIKE U UPRAVLJANJU FINANSIJSKIM RIZICIMA, RIZICIMA I NEIZVJESNOSTIMA POSLOVANJA

Društvo je uspostavilo Sistem upravljanja rizicima čiji je osnovni cilj ostvarivanje zacrtanih strateških ciljeva. Konstantno se prati profil rizičnosti Društva kako bi se objezbijedio potreban nivo kapitala za pokriće obaveza.

Društvo uspostavlja upravljanje rizicima na sljedećim osnovama:

- poznavanje i razumijevanje preuzetih rizika;
- uključenost upravljanja rizika u sveobuhvatnu organizacionu kulturu i strukturu;
- definisanje limita i sistema praćenja izloženosti rizicima i preduzimanja mjera;
- mjerenje i izvještavanje o rizicima i
- interni akti iz oblasti upravljanja rizicima.

Upravljanje rizicima se sastoji od aktivnosti koje na osnovu identifikacija rizika obezbjeđuju nadzor nad preuzetim i potencijalnim rizicima te omogućavaju:

- izbjegavanje rizika u poslovnim oblastima koje su zbog previsokog stepena rizičnosti neprihvatljivi za Društvo;
- praćenje rizika na područjima na kojima je očekivan uravnotežen odnos troškova preuzetih rizika i prinosa;
- ograničavanje i smanjivanje rizika na prihvatljiv nivo uspostavljanjem limita i
- prenos i zaštita rizika.

Proces upravljanja rizicima čine sljedeće faze:

- identifikacija rizika koji se pojavljuju u poslovnom procesu;
- kvantifikacija, odnosno ocjena važnosti pojedinačnih rizika uz uvažavanje principa poslovanja;
- definisanje ciljeva u oblasti preuzimanja rizika koji proizilaze iz Apetita za rizicima te na osnovu toga uspostavljanje sistema limita;
- kontrola nad preuzimanjem rizika koji proizilaze iz poslovanja;

- upravljanje rizika tako da se obezbjeđuje usklađenost poslovanja sa strategijom i definisanim ograničenjima;
- praćenje profila rizičnosti uz primjenu internih metodologija;
- sprovođenje redovnog izvještavanja i
- preduzimanje mjera u slučaju utvrđenih odstupanja i zaoštrenih okolnosti poslovanja.

Sistem upravljanja rizicima u Društvu uključuje sve oblasti sa posebnim osvrtom na oblasti koje mogu materijalno uticati na poslovanje i postavljene ciljeve:

- razvoj proizvoda, zaključivanje osiguranja i formiranje tehničkih rezervi;
- isplata šteta odnosno obaveza po osnovu ugovora o osiguranju;
- definisanje maksimalnog stepena sopstvenog učešća i učešća reosiguranja kao i ostalih tehnika za smanjenje rizika;
- aktivno upravljanje sredstvima i obavezama, kao i obezbjeđivanje njihove optimalne usklađenost;
- identifikacija i upravljanje kreditnim rizicima;
- obezbjeđenje likvidnosti;
- upravljanje operativnim rizicima i
- upravljanje nefinansijskim rizicima.

Kod postizanja efikasnog integrisanog upravljanja rizicima i uspostavljanja jedinstvenog sistema upravljanja rizicima, Društvo pored zahtjeva za preglednošću prati i princip optimalnog upravljanja odnosa izloženosti rizicima i profitabilnosti te princip odnosa troškova i koristi kao i cilj obezbjeđivanja likvidnosti.

Spremnošću za preuzimanje rizika Društvo na kvantitativni i kvalitativni način definiše stepen do kojeg je na pojedinačnim segmentima rizika – u okviru svoje sposobnosti - spremno da se izloži za postizanje svojih strateških ciljeva. Kvalitativne mjere opisuju poslovne strategije i ciljeve, koji označavaju smjer djelovanja i definišu rizike, koje su spremni preuzeti. Kvantitativne mjere uspostavljaju konkretne mjere za pojedine vrste rizika (tzv. ključne indikatore) kao i nivoe spremnosti i tolerancije za preuzimanje svake važne vrste rizika, koji omogućavaju uspostavljanje limita i koje su ključne za implementaciju efikasnog procesa upravljanja rizicima. U skladu sa prethodno navedenim Društvo je definisalo set dokumenata kao okvir za uspostavljanje sistema upravljanja rizicima.

12. IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Korporativno upravljanje predstavlja sistem koji podrazumijeva odgovorno upravljanje i kontrolu nad privrednim društvom i usmjeren je ka stvaranju dugoročne vrijednosti koji se odvija kroz zaštitu interesa članova društva, akcionara kao i transparentnost prema svim zainteresovanim stranama.

Vlasnik Društva od 2011. godine je Triglav INT, holdinška družba d.d., Ljubljana sa ukupnim učešćem u vlasničkoj strukturi od 99.06536792% Triglav INT, je zavisno Društvo Zavarovalnice Triglav i u njenoj nadležnosti je upravljanje svim zavisnim Društvima kompanijama van teritorije Slovenije u kojoj je Triglav većinski vlasnik.

Osnovni nosioci korporativnog upravljanja u našem Društvu su predviđeni relevantnim zakonom i Statutom. U tom smislu, Društvo je organizovano na način da se upravljanje i nadzor nad poslovanjem, sprovođenje i izvršavanje odluka, ostvaruje preko najvišeg organa Skupštine akcionara, Odbora direktora, Revizorskog odbora, Izvršnog direktora, Sekretara, Internog revizora, Eksternog revizora.

U 2020. godini, održano je:

- 2 sjednice Skupštine akcionara (jedna redovna i jedna vanredna);

- 9 sjednica Odbora direktora;
- 5 sjednica Revizorskog odbora.

Takođe, u Društvu se redovno održavaju sjednice kolegijuma Izvršnog direktora kojima prisustvuju pored Izvršnog direktora svi direktori sektora i službi kao i Sekretar Društva, a po potrebi prisustvuju i drugi zaposleni pogotovo kad je potreba informisanja stalni članovi o specifičnim oblastima.

U 2020. godini, održano je 20 sjednica kolegijuma Izvršnog direktora čija je suština održavanja transparentnosti, informisanje i zajedničko rešavanje izazova.

Društvo je i u 2020. godini nastavilo da inovira postojeće akte i usvaja nove. U sledećem tekstu, kratak pregled nekih od donijetih akata sa navođenjem njihove svrhe, razlozima donošenja, osnovama za usklađivanje i sl.

- Pravilnik o uslovima i načinu saosiguranja i reosiguranja je akt koji definiše mjere i aktivnosti koje Društvo treba da preduzima u cilju obezbjeđivanja adekvatnog reosiguravajućeg i saosiguravajućeg pokrivača. Pravilnik je usklađen sa Zakonom o osiguranju i Smjernicama regulatora o bližoj sadržini pravilnika o uslovima i načinu saosiguranja i reosiguranja.
- Politika upravljanja ključnim i perspektivnim saradnicima donijeta je sa namjerom da se urede pravila i postupci za prepoznavanje i ponašanje prema ključnim i perspektivnim saradnicima u Društvu čijim razvojem se uspostavlja se skup kompetentnih mladih zaposlenih koji će u budućnosti biti sposobni da sa potrebnim znanjem preuzmu ključna radna mjesta.
- Pravilnik o sprovođenju i praćenju obaveze izvještavanja sa svrhom realizacija obaveze izvještavanja Društva državnim organima i drugim institucijama, Grupe Triglav, kao i interno izvještavanje, sa namjerom da izvještavanje bude blagovremeno i kvalitetno, uz sprečavanje eventualnih povreda zakonskih i podzakonskih akata. Pravilnik je urađen prema Pravilniku o sadržini izvještaja, obavještenja i drugih podataka koji se dostavljaju Agenciji za nadzor osiguranja i o načinu i rokovima njihovog dostavljanja i Odluci o imenovanju komunikatora sa vanjskim institucijama, kao i prema postojećim internim izvještavanjima.
- Politika o sopstvenoj ocjeni rizika i solventnosti detaljnije opisuje proces, metodologiju i izvještavanje o sopstvenoj ocjeni rizika i solventnosti usmjerenoj ka budućnosti i definiše nadležnosti i odgovornosti učesnika u procesu. Politika je urađena prema Pripremnim smjernicama o upravljanju društvima za osiguranje, a u skladu sa Strategijom preuzimanja i upravljanja rizicima Društva i Minimalnim standardima u oblasti upravljanja rizicima u Grupi Triglav.
- Pravilnik o žalbenom postupku je akt koji bliže uređuje proces obrade odštetnih zahtjeva u fazi prigovora na rješenje odštetnog zahtjeva, u dijelu visine obračunate naknade, kao i odluke o osnovanosti odštetnog zahtjeva.
- Metodologije upravljanja kreditnim rizicima u Društvu daje detaljan opis metoda, tehnika i procedura prepoznavanja, mjerenja i upravljanja kreditnim rizicima. Donijeta je na osnovu Zakona o osiguranju a u skladu sa Strategijom o preuzimanju i upravljanju rizicima Društva, Izjavom o apetitu za rizicima Društva, Politikom upravljanja kreditnim rizicima i Minimalnim standardima u oblasti upravljanja rizicima Grupe Triglav.
- Metodologija upravljanja operativnim rizicima daje detaljan opis metoda, tehnika i procedura prepoznavanja, mjerenja i upravljanja operativnim rizicima i usklađena je sa Metodologijom upravljanja operativnim rizicima matičnog društva.

- Metodologije upravljanja rizikom likvidnosti daje detaljan opis metoda, tehnika i procedura prepoznavanja, mjerenja i upravljanja rizikom likvidnosti. Donijeta je na osnovu Zakona o osiguranju a u skladu sa Strategijom o preuzimanju i upravljanju rizicima Društva, Izjavom o apetitu za rizicima Društva, Politikom upravljanja rizikom likvidnosti i Minimalnim standardima u oblasti upravljanja rizicima Grupe Triglav.
- Politika o nadzoru nad zaključivanjem ugovora sa revizorskim društvima, je neznatno izmijenjena i dopunjena u odnosu na prethodnu Politiku, i to u dijelu usklađenosti sa procesom prijavljivanja i nadzora nad zaključivanjem ugovora sa eksternim revizorima sa matičnim društvom, a u odnosu na prethodnu Politiku izmjenjen je i njen Prilog.
- Pravilnik o sponzorstvima i donacijama je donijet prvi put u 2019.godini na nivou Društva sa ciljem uspostavljanja kontrole i reda prilikom odobravanja sredstava na ime sponzorstava i donacija na način koji je opravdan, mjerljiv i u skladu sa dozvoljenim limitom.
- Pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja regresa bliže uređuje proces obrade regresnih zahtjeva u svim fazama postupka od utvrđivanja osnova za regres, preko formiranja regresnog predmeta, njegove obrade i naplate do zatvaranja i arhiviranja.
- Glavna informaciona sigurnosna politike je važan dokument koji daje smjernice za uspostavljanje, implementaciju, upravljanje, nadzor, pregled, održavanje i poboljšanje sistema za upravljanje sigurnosti informacionih resursa Društva koji se sastoji od ove politike, procedura, planova, radnih uputstava, procesa, uloga i odgovornosti koje su potrebne kako bi se osigurao odgovarajući nivo zaštite za čuvanje, obradu i prezentaciju podataka ili prenos informacionih resursa Društva. Namjena sistema za upravljanje sigurnošću informacionih resursa Društva je osiguravanje sigurnosti informacionih resursa Društva od raznih prijetnji i smanjivanje poslovne štete na najmanji mogući nivo u slučajevima kada dodje do sigurnosnih incidenata.
- Strateške smjernica razvoja i minimalnih standarda za pojedinačne oblasti rada IT službe u osiguravajućim zavisnim društvima Grupe Triglav, su potvrđene od strane Društva, a njihova svrha je da se zabeleže strateške smjernice IT u osiguravajućim zavisnim društvima u Grupi Triglav, kao i da se pruže pravila za sprovođenje specifičnih oblasti rada koje će predstavljati centar cjelokupnog sistema upravljanja IT-jem do kraja 2020.godine.
- Pravilnik o ovlašćenjima u Društvu je donijet prvi put sa ciljem uspostavljanja uređenog sistema ovlašćenja. Svrha ovog dokumenta je uređivanje pojedinačne nadležnosti i sistema upravljanja ovlašćenjima, utvrđivanjem sadržaja izdatih ovlašćenja pojedincima u Društvu u skladu sa određenim obimom opštih i stručnih ovlašćenja u okviru organizacionih jedinica.
- Metodologija upravljanja tržišnim rizicima koja proizilazi iz Politike upravljanja tržišnim rizicima i Izjave o apetitu za rizikom daje detaljan opis metoda, tehnika i procedura prepoznavanja, mjerenja i upravljanja tržišnim rizicima. Društvo je u okviru sistema upravljanja tržišnim rizicima uspostavilo metode i procese sa jasno definisanim nadležnostima i odgovornostima pomoću kojih ove rizike ažurno identifikuje, mjeri, procjenjuje, tretira, prati i upravlja njime.
- Politika aktuarske funkcije Društva preciznije definiše mjesto u organizacionoj strukturi, nadležnosti odnosno zadatke i odgovornosti, uključujući i izvještavanje, kako aktuarske funkcije tako i njenog nosioca u skladu sa poslovnom strategijom Društva. Cilj ovog akta je da obezbijedi pregledan sistem upravljanja sa jasnim zadacima i nadležnostima koje imaju aktuarska funkcija i nosilac aktuarske funkcije u Društvu. Politika je usklađena sa Politikom aktuarske funkcije Zavarovalnice Triglav i Pripremnim smjernicama o upravljanju društvima za osiguranja.

- Društvo je u 2020. godini potvrdilo Politiku o sprovođenju stručne prakse u Grupi Triglav. Svrha ovog dokumenta je bliže definisanje procesa osposobljavanja zaposlenih u Grupi Triglav, sa namjerom upoznavanja radnog okruženja, organizacije, procesa rada, dobrih praksi društva koje organizuje stručnu praksu, kao i sticanje teorijskih i praktičnih znanja iz oblasti osiguranja i drugih stručnih oblasti. Sprovođenjem stručne prakse pored prenosa znanja akcentat je i na podsticanju kreativnosti pojedinaca u cilju poboljšanja procesa, uspostavljanje društvenih kontakata koji pomažu lakšoj međusobnoj saradnji, jačanje vrijednosti i organizacione kulture Grupe, kao i prihvatanje međukulturalnih i drugih razlika između pojedinačnih društava.
- Pravilnik o upravljanju rizicima likvidnosti u „Lovćen“ osiguranje AD Podgorica.
- Ovim Pravilnikom uređuje se upravljanje rizicima likvidnosti u Društvu i utvrđuju jedinstveni procesi rada za funkcionisanje Sektora za finansije i računovodstvo, Odjeljenja finansija, kao i obaveze ostalih sektora i službi u Društvu za potrebe ovog Pravilnika.
- Usvojen Pravilnik o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi u „Lovćen“ osiguranju AD Podgorica. Ovim Pravilnikom propisuju se vrste imovine u koje se mogu deponovati i ulagati sredstva tehničkih rezervi Društva, ograničenja deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi, kao i visina sredstava koje Društvo može deponovati i ulagati u inostranstvu.
- Pravilnik o razmatranju internih prevara i kršenja Kodeksa Grupe Triglav, koji će definisati postupak razmatranja internih prevara i kršenja Kodeksa Grupe Triglav.
- Katalog rizika „Lovćen“ osiguranja AD Podgorica, sadrži listu analiziranih, važnih vrsta rizika kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju ili će biti izloženo u narednom periodu, odnosno sadrži definiciju rizika i ključne podatke o njima.
- Politika upravljanja kreditnim rizicima „Lovćen“ osiguranja AD Podgorica. Polazeći od činjenice da je Društvo je u tekućoj godini nadgradilo sistem upravljanja rizicima izradom metodologije upravljanja kreditnim rizicima i u skladu sa navedenom metodologjom bilo je potrebno uskladiti postojeći akt. Njena svrha je da detaljnije definiše sistem i važeće elemente procesa za prepoznavanje (identifikaciju), mjerenje ili ocjenjivanje, savladavanje i praćenje kreditnog rizika kojem se Društvo izlaže prilikom svog poslovanja
- Politika upravljanja rizikom likvidnosti „Lovćen“ osiguranja AD Podgorica detaljnije definiše sistem i važeće elemente procesa za prepoznavanje (identifikaciju), mjerenje ili ocjenjivanje, savladavanje i praćenje rizika likvidnosti kojima se Društvo izlaže prilikom svog poslovanja.
- Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama „Lovćen“ osiguranja AD Podgorica. Uvažavajući preporuke interne revizije (formiranje rezervacija MRS 37), primjenu novog MSFI 16 i novog Zakona o tržištu kapitala, nastala je potreba da se postojeći Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama „Lovćen“ osiguranja AD Podgorica koji je donijet u toku 2018. godine, prilagodi navedenim promjenama.
- Pravilnik o postupku i uputstvima za procjenjivanje vrijednosti ulaganja u zavisna i pridružena društva AD za osiguranje „Lovćen“, za računovodstvene potrebe se detaljno uređuje postupak, uputstva i kriterijumi i primjena u vezi sa procjenom i umanjenjem vrijednosti ulaganja u zavisna, pridružena i zajednički kontrolisana društva, iskazana u odvojenim (nekonsolidovanim) izvještajima i u vezi sa procjenjivanjem i umanjenjem vrijednosti nematerijalnih sredstava, stečenih u poslovnim preuzimanjima, koja su iskazana u zajedničkim (konsolidovanim) izvještajima.

- Metodologija upravljanja tržišnim rizicima u „Lovćen“ osiguranju AD Podgorica. Izmjene postojeće Metodologije upravljanja tržišnim rizicima, usvojene na 163. sjednici dana 20.12.2019.godine, odnosile su se na usaglašavanje sa izmijenjenom Metodologijom upravljanja tržišnim rizicima ZT, utvrđivanje interne ocjene rizika kamatnih stopa (način utvrđivanja promjene kapitala u slučaju promjene stopa prinosa), usklađivanje mezodologiju u dijelu podmodula valutnih rizika, uključivanje nekretnina u zakupu – IFRS 16 u praćenje podmodula promjene cijena nekretnina, uspostavljanje praćenja HH indexa u okviru koncentracije tržišnog rizika.
- Pravilnik o upravljanju internim aktima u „Lovćen“ osiguranju AD Podgorica. Postojeći Pravilnik o upravljanju internim aktima koji je donijet na 131.sjednici dana 22.08.2017.godine je bilo potrebno izmijeniti i dopuniti u dijelu usklađivanja internog akta sa procesima rada, jačanjem internih kontrola i smanjenjem rizika po usklađenost poslovanja.
- Pravila za sprovođenje minimalnih standarda u oblasti zaštite ličnih podataka. Svrha Pravila za sprovođenje minimalnih standarda u oblasti zaštite ličnih podataka jeste odrediti zajednička opšta pravila obrade ličnih podataka i načela dobrog upravljanja podacima. Krajnji cilj predmetnih pravila jeste ujednačavanje ponašanja i mjera vezanih za obradu podataka u društvima Grupe, u što većoj mjeri, i ostvariti usklađenost kako sa pojedinačnim nacionalnim tako i sa međunarodnim standardima u oblasti zaštite ličnih podataka.
- Pravilnik o sistemu internih kontrola u „Lovćen“ osiguranju AD Podgorica. Izmjene i dopune Pravilnika o sistemu internih kontrola u „Lovćen“ osiguranju AD Podgorica koji je donijet na 103.sjednici dana 27.11.2015.godine,odnose se na usklađivanje sa procesima rada, jačanjem internih kontrola i smanjenjem rizika po usklađenost poslovanja. Takođe, u odnosu na prethodni Pravilnik kao prilog dodat je Obrazac za izvještavanje o funkcionisanju sistema internih kontrola.
- Minimalni standardi Zavarovalnice Triglav za poslovanje „Lovćen“ osiguranja AD Podgorica. U pitanju je unificirani dokument u kome su objedinjeni minimalni standardi pojedinačnih poslovnih oblasti ZT, zapisani u obliku tabela sa navedinim aktivnostima za implementaciju, nosiocima standarda i rokovima za implementaciju.
- Pravilnik o sprečavanju, istraživanju i otkrivanju prevara u Lovćen osiguranju AD Podgorica. Ovim Pravilnikom se u Lovćen osiguranju AD, određuje uloga organizacionih jedinica i odgovornost pojedinaca u Društvu u kontekstu sprečavanja, otkrivanja i istraživanja prevara.
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, u „Lovćen“ osiguranju AD Podgorica. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta utvrđuje se unutrašnja organizacija i sistematizacija poslova i radnih zadataka Akcionarskog društva za osiguranje „Lovćen“ Podgorica.Unutrašnja organizacija i sistematizacija se uređuje tako da se obezbijedi efikasno i kvalitetno obavljanje stručnih, administrativnih i drugih poslova i radnih zadataka Društva i ostvari adekvatna podjela poslova i radnih zadataka na organizacione djelove. U okviru unutrašnje organizacije Društva definisan je djelokrug rada i vršenja poslova i radni zadaci organizacionih djelova
- Pravilnik o radu i nagrađivanju komercijalista osiguranja u Lovćen osiguranju AD Podgorica. Ovim Pravilnikom, koji čini sastavni dio važećeg Kolektivnog ugovora „Lovćen“ osiguranja AD bliže se uređuju prava i obaveze distributera osiguranja koji obavljaju poslove komercijalista osiguranja, popisane i opisane u Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta a posebno u vezi sa pravima i obavezama, instrukcijama za rad i kriterijumima za nagrađivanje te ostalim pitanjima u vezi s radom komercijalista osiguranja.

- Pravilnik o radu i nagrađivanju rukovodioca prodaje u Lovćen osiguranju AD Podgorica.
Ovim Pravilnikom, koji čini sastavni dio važećeg Kolektivnog ugovora „Lovćen“ osiguranja AD bliže se uređuju prava i obaveze distributera osiguranja koji obavljaju poslove rukovodioca prodaje popisane i opisane u Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, a posebno u vezi sa pravima i obavezama, instrukcijama za rad i kriterijumima za nagrađivanje te ostalim pitanjima u vezi s radom rukovodioca prodaje.
- Pravilnik o radu i nagrađivanju saradnika za prodaju u Lovćen osiguranju AD Podgorica.
Ovim Pravilnikom, koji čini sastavni dio važećeg Kolektivnog ugovora „Lovćen“ osiguranja AD bliže se uređuju prava i obaveze distributera osiguranja koji obavljaju poslove saradnika za prodaju popisane i opisane u Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta a posebno u vezi sa pravima i obavezama, instrukcijama za rad i kriterijumima za nagrađivanje te ostalim pitanjima u vezi s radom saradnika za prodaju.
- Pravilnik o radu i nagrađivanju distributera ugovorne prodaje u Lovćen osiguranju AD Podgorica.
Ovim Pravilnikom koji čini sastavni dio važećeg Kolektivnog ugovora „Lovćen“ osiguranja AD bliže se uređuju prava i obaveze distributera osiguranja koji obavljaju poslove distributera ugovorne prodaje popisane i opisane u Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta a posebno u vezi sa pravima i obavezama, instrukcijama za rad i kriterijumima za nagrađivanje te ostalim pitanjima u vezi sa radom distributera ugovorne prodaje, na osnovu odredbi Zakona o radu.
- Pravilnik o radu i nagrađivanju zastupnika u osiguranju u Lovćen osiguranju AD Podgorica.
Ovim Pravilnikom koji čini sastavni dio važećeg Kolektivnog ugovora „Lovćen“ osiguranja AD bliže se uređuju prava i obaveze distributera osiguranja koji obavljaju poslove zastupnika u osiguranju popisane i opisane u Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta a posebno u vezi sa pravima i obavezama, instrukcijama za rad i kriterijumima za nagrađivanje te ostalim pitanjima u vezi sa radom zastupnika osiguranja, na osnovu odredbi Zakona o radu.
- Pravilnika o raspodjeli troškova poslovanja „Lovćen“ osiguranja AD Podgorica.
Ovaj Pravilnik je namijenjen licima koja potvrđuju i likvidiraju račune u postupku likvidacije računa u „Lovćen“ osiguranju AD Podgorica, u cilju pravilnog raspoređivanja troškova na pojedinačne parametre: mjesta troška (MT), vrste osiguranja (VO) i funkcionalne grupe (FG) i opisuje osnovne karakteristike i pravila procesa evidentiranja troškova poslovanja, tipove alokatora (ključeva), vrste osiguranja i vrste rizika u okviru vrsta osiguranja.

Sve četiri ključne funkcije (rizici, usklađenost poslovanja, aktuarijat i interna revizija) su u 2020. godini redovno izvještavale i informisale organe Društva o svojim aktivnostima.

Podgorica, 15. mart 2021. godine

Potpisano u ime akcionarskog društva za osiguranje "Lovćen" Podgorica:

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih izvještaja

Direktor sektora za razvoj, ocjenu i preuzimanje rizika,
po punomoćju izvršnog direktora broj UZZ 239/2020

(Janez Rožmarin)

(Stanko Mugoša)